

GERRIT PRIK.

***

EERSTE HOOFDSTUK.

Waarin men eerst op 't einde iets van Gerrit Prik hoort. Over een eerzamen snijderbaas en z'n vrouw, over Petertje, Pieterkje en Paultje en wat die met mazeltjes en bloedworst te maken had.

In het eerste huis buiten het dorp aan je linkerhand, daar woonde *Peter Prik* de kleermaker. Van 's Maandagsmorgens zes tot Zaterdagavond zeven zag je hem iederen dag als 't nog licht was voor 't raam zitten, dat aan den straatweg uitkwam, met de beenen gekruist onder zich, naald of schaar in de hand en den bril op den neus. En als 's winters de lamp al vroeg op moest kon je tenminste z'n schim nog op 't gordijn zien. Dat waren dan ook de eenige keeren, dat *Peter Prik* voor een dik man zou hebben kunnen doorgaan, want die schim op 't gordijn had een ontzaglijk breeden rug en ontzaglijk groote armen en een wonderlijk waterhoofd, maar inderdaad was *Peter Prik* nietig en klein. Hij had twee zeldzaam dunne beenen, evenveel lange magere armen, een dito lijf, een naald-

spitsen neus, een klein puntig hoofd en een bochel. Om dit laatste toevoegsel werd hij nimmer of te nooit bespot. En daar waren twee zeer goede redenen voor: ten eerste kon niemand zoo raak z'n woordje terug geven, wanneer men hem trachtte te plagen dan juist *Peter*; en ten andere hield iedereen veel te veel van den vroolijken doch mismaakten snijderbaas om hem iets onaangenaams te zeggen of aan te doen. Nu was hij inderdaad een bovenstbeste kerel, die hard werkte voor zijn broodje. En eerlijk was-ie als goud. „Met God en met eere!” zoo was zijn lijfspreuk en daar week hij nimmer van af. Hij had geen Fransche woorden op z'n naambordje staan; hij kon misschien ook niet zoo smaakvol werken als z'n ambtsbroeder uit de stad, maar wat uit z'n handen kwam was degelijk gemaakt en je behoefde nimmer te vreezen dat *Peters* kinderen met een broek of buis liepen, waarvan de stof al wonderveel gelek op die waarvan je laatst een pak bij hem besteld had.

En daarmee heb ik je meteen verteld dat onze kleermaker getrouwd en vader was. Ja, inderdaad. En wat meer

zegt, hij had een goede, zuinige vrouw in z'n Antje, — alleen was ze misschien wat te zwaartillend, wat zeurig. Doch Peters eigen levenslustige natuur maakte dat dubbel en dwars goed. Hij hield veel van z'n vrouw en kon dus ook wel wat van haar verdragen. Maar dat z'n drie jongens naar hun karakter zooveel op moeder geleken, dat vond hij wel jammer. Doch er was weinig aan te doen en hij hoopte z'n Peter, z'n Pieter en z'n Paul toch „met God en met eere” groot te brengen en er nog eens flinke mannen uit te zien groeien. Voorloopig had dat echter nog wel den tijd, want „Petertje” (als moeder placht te zeggen) was pas elf jaar en *scheen* nauwelijks acht, „Pietertje” *scheen* zes en hij was 't ook en Paultje” moest nog vier worden. Voorts hadden ze alle drie veel last van „mazeltjes, buik-, oor- en hoofdpijntjes, en weinig last van kuiten, waren erg gevoelig voor kouvatten en werden dat al langer hoe meer, door dat moeder ze altijd inbakerde met jassen, dassen en doeken, waardoor ze op bobbeltjes bloedworst gingen gelijken, waarin van onder twee latjes als beentjes waren gestoken. En nu vond Vader Peter zelf ook wel, dat z'n vrouw wat „maltentig” was met de jongens, maar *hij* zat den ganschen dag op z'n tafel en ondertusschen kon *zij* met de kinderen optrekken. Niet meer dan billijk dus, zoo z'n Antje ook het meest over de jongens te zeggen had, meende hij. En in stilte dacht hij er dan bij: Zijn ze maar eerst eens wat grooter, dan neem ik ze onder *mijn* hoede en zal ik er die jongejuwfrouwachtigheid wel uitkrijgen.

Wanneer ik je nu nog zeg, dat het er in Peters huisje altijd onberispelijk netjes uitzag en dat Petertje, Pietertje en Paultje veel te zoete jongens waren om iets met opzet of per ongeluk vuil te maken, dan weet je genoeg om naar

m'n eigenlijke verhaal te gaan luisteren.

Er was namelijk een gewichtige gebeurtenis op til voor 't huis van Peter Prik.

Gerrit zou komen. Daar was door moeder en vader al eenige weken over gesproken, door de jeugdige Prikjes met een somber voorgevoel al even lang over getobd. En nu was de groote dag daar.

Gerrit Prik was het eenige zoontje van Peter Priks jongsten broer en naar de geruchten een wilde rakker van een jongen. Z'n vader had hem na den dood van z'n jonge vrouw tamelijk wel bedorven. Trouwens de goede man was heele dagen de deur uit, zoodat onze jeugdige vriend het leven dan precies naar eigen goedvinden inrichtte. Want om grootmoeder, die bij vader inwoonde, gaf hij juist zooveel als niemandal, wat heel niet te verwonderen was, omdat de oude ziel hem van zijn prilste jeugd af aan in alles toegegeven had. Op de enkele knorrige aanmerking van Gerrits vader placht ze altijd onveranderd te laten hooren: „Ach ja, Willem, maar 't is ook een weesje.” Alsof weesjes het recht zouden hebben ongestraft allerlei onbehoorlijke dingen te doen.

Nu was de oude grootmoeder evenwel voor eenige maanden gestorven en schoon Gerrits vader nog enkele weken geprobeerd had het veelbelovende jongmensch, waar hij in den grond der zaak dol veel van hield, bij zich te houden, was hij al spoedig tot de ontdekking gekomen, dat dit op den duur toch niet vol te houden zou zijn. En na veel wrijven en schrijven zou 't er dan van komen, dat Gerrit naar oom Peter en tante Antje ging.

Of hij er lang blijven zou? Dat was een kwestie waar vader een zwaar, Peter Prik een zwaarder en tante Antje het zwaarste hoofd in had.

„Is Gewwit dew al?” vroeg Petertje,

(die een beetje last had met het uitspreken van de *r*), toen hij om twaalf uur uit school kwam.

„Nee, liefje” zeurde moeder Antje, „en ik begrijp er niets van. Je vader is om elf uur al aan den trein geweest, waar die mee zou komen, doch hij stapte er niet uit. Heb je nog erg moeten hoesten op school van morgen?”

Petertje kreeg dadelijk een kieweling in de keel, kuchte op hoop van een balletje en bekende: „Niet zoo ewg als gistewen moessie.”

Inmiddels werd het een en twee uur en nog liet Gerrit op zich wachten.

HOOFDSTUK II.

Hoe Gerrit in een coupé komt, waar geen plaats is en hoe hij er uit komt als er niets dan plaats is.

Toch was de held van onze geschiedenis dien morgen veilig en wel aan het station zijner inwoning in den trein gestapt of liever gestopt. Want met prijselijke voorzorg had z'n vader hem niet eerder verlaten dan nadat hij z'n elfjarig jongske aan twee dikke juffers, die toevallig reeds in de coupé zaten, vriendelijk had opgedragen, — waarop deze voor onzen Gerrit een plaatsje hadden ingeruimd, juist breed genoeg voor twee paraplu's en een klein handtaschje, welke voorwerpen te zijnen believe in het net boven de reizigers werden opgeborgen.

Ruim had hij het dus niet, temeer wijl hij een zeer gezond heer was, maar veilig zat hij er zeker. Haast een bespotting leek het wel, toen vader hem vòòr 't afrijden van den trein, nog eens op 't hart bond, toch vooral niet te druk of te bewegelijk te wezen. Maar Gerrit was eerlijk een beetje onder den indruk van 't afscheid en beloofde

gehoorzaam alles; ook dat hij bij Oom en Tante goed op zou passen, veel complimenten zou doen en spoedig zou schrijven.

Maar beloven en doen zijn er twee. Het eerste halfuur van de reis ging alles bijster best. Tusschen de twee groote, vleeschlijke en jufferlijke buffers beklemd, was er van druk zijn geen sprake. Had nu het ongeluk maar niet gewild, dat de goedige zielen en met haar al de overige reizigers uit Gerrits coupé aan 't eerste station uitstapten. Daardoor toch, en omdat er niemand meer inkwam kreeg Gerritjelijf de handen vrij. En in de eerstvolgende vijf minuten reeds haalde hij ruimschoots de schade in van 't half uur stilzitten gedurende 't eerste gedeelte van de reis. Onbegrijpelijk handig had hij een portierraampje naar omlaag en even vermaakte het hem naar het spel der voorbijdraaiende landen, koeien en boomen te kijken. Doch het aardige was daar spoedig af. En nu ging hij languit op een bank liggen, tot dat hij er bij een overweg afduikelde. Daarna hing hij een klein poosje aan de bagagenetten, vatte het plan op er eens in te kruipen, wat echter wegens zijn dikheid onmogelijk bleek en vestigde ten slotte al z'n aandacht op de felroode handgreep van de noodrem. Hij wist reeds van wege de juffrouwen dat het ten strengste verboden was, daar aan te komen. Maar die wetenschap prikkelde zijn lust om er toch eens heel eventjes aan te trekken slechts te sterker. En zeker zou hij er ook toe overgegaan zijn, zoo niet plotseling een ander plan hem als nog verleidelijker door het ondeugende brein ware geschoten. Hij zat in de laatste coupé van den wagen en vòòr 't uitstappen had hij zich door zijn vader zeer omstandig laten uitleggen, waartoe eigenlijk dat wondere hokje diende, dat

gansch aan de achterzijde als een klein vierkant torentje boven den wagen uitstak en waartoe een ijzeren trapje van drie of vier treetjes toegang gaf. Hij had het al dadelijk zonde en jammer gevonden, dat *hij* niet in dat remmershokje had mogen plaatsnemen. 't Zou daarboven ongetwijfeld heel wat leuker zijn dan tuschen de beide jufferlijke buffers. En de remmer was er zelf immers toch niet in?

„Waarom niet vader?“ „Ach, jongen, zeur toch niet,“ was 't antwoord geweest. „Dat behoeft tegenwoordig niet meer; alleen nog maar op sommige goederenwagens. Kijk eres, je zit in een heel oude wagon, waarop vroeger altijd een remmer zat. Maar tegenwoordig remt de locomotief. Zieje die twee slangen, welke tuschen de beide wagens aan elkaar gekoppeld zijn? Nou, daar gebeurt het mee. Floep, even draait de machinist een kraantje om en dan drukt de lucht in die buizen zoo hard tegen de remblokken, dat de heele trein in een ommezentje stilstaat. Dat noemen ze een Westinghouserem.“

„Waarom vader?“

„He jongen. Omdat de man, die dat uitgevonden heeft, Westinghouse heette.“

„O!“ En met dat eene „O!“ borg onze Gerrit twee dingen in z'n geheugen: ten eerste, die wetenschap omtrent de rem en ten tweede, dat het remmershokje dus ook heelemaal niet bezet zou worden gedurende de reis. Wat hij met die laatste wetenswaardigheid doen moest, wist hij bij de afreis nog niet, maar nu wel. Jongens, dat was een idee: uit de coupé te komen en in het remmershok. Doch het was misschien toch wel een heele waag. Rikketik — rikketik — rikketik rikketik huppelde de trein met ontzaglijke vaart. En zoo'n achterste coupé

slingerde geweldig. Och, wat! Best te doen!

Reeds stond hij vlak voor 't open raampje op de bank. O, neen, aan dien kant was het trapje niet. Dan naar 't andere venster. He, wat zat die riem vast! Flap, daar zakte het raam met een vaartje. En floep, daar vloog z'n pet de wijde wereld in. Niks aan te doen. Even nakijken. Nou, 't was gebeurd. Toen klom hij opnieuw op de bank. Zich stevig vasthoudend aan de raamstijlen stapte hij met z'n eene been de vrije lucht in en nu zat hij ruitert te paard in de raamopening. Sapperloot wat tochtte dat! En de trein jakkerde voort in ontzaglijke vaart! Even toch aarzelde hij, maar ook slechts even. Toen kwam het tweede been te voorschijn. Op dat oogenblik was het waarschijnlijk het beste geweest, zoo iemand hem daar binnen voorzichtig had teruggetrokken om hem daarna een ongemakkelijk pak voor zeker kleedingstuk toe te dienen. Doch die iemand was er helaas niet. En zoo waagde de roekelooze ondeugd het zich voorzichtig om te keeren waardoor hij met het bovenlijf binnenwaarts over de raamopening kwam te hangen. Zich te laten afzakken tot op de treëplank was nu maar 't werk van een oogenblik meer. Voetje voor voetje schoof hij zich langs het kleine stukje wagen voort, dat hem nog van het trapje scheidde. Gelukkig liep er van het portier tot aan de trap een ijzeren staaf, waaraan ook de conducteurs zich vasthielden, wanneer ze soms onder 't rijden van de eene coupé naar de andere moesten. En steeds krampachtiger klemde de jongen z'n beide handen daar omheen. Hij had toch niet gedacht, dat het zoo iets vreeselijks kon wezen een klein eindje langs dien voortvliegende wagen te loopen. Duizelig werd hij van de snel langs z'n rug wegstrijkende telefoon-

palen en boomen. Al het bloed zakte hem weg uit 't hoofd. Hij voelde zich bleek worden en raar . . . . maar hij moest verder. Reeds was hij over de helft, schoon de enkele seconden welke hij daarvoor noodig had hem uren toeschenen. Nog maar enkele stapjes en gelukkig! hij was er.

Foei wat bonkte z'n hart! Vader had toch wel gelijk gehad met z'n vermaningen tot voorzichtigheid. Als hij eens uitgegleden was? In vreeselijken angst drukte hij zich stijf tegen den achterwand van het remmershokje, hoewel hij daar nu toch weer veilig zat. Maar het verwijt over z'n verregaande roekeloosheid bedierf al het genot van het heerlijke uitzicht dat zich daarboven voor hem ontsloot. En te meer verontrustte hem z'n geweten wanneer hij bedacht, hoe dat straks af moest loopen, bij 'tafklimmen aan 't dorpsstation, waar hij heen moest. En toch zou hij voor geen geld ter wereld nog eens datzelfde tochtje gemaakt hebben, om weer ongemerkt in z'n coupé te komen.

Het waren dus waarlijk geen vroolijke gedachten, welke onzen jeugdigen avonturier bezig hielden. Telkens weer moest hij aan dat vreeselijke gevaar denken van onder dien trein te kunnen worden vermorzeld waar hij een oogenblik slechts, bij 't opklimmen van de ijzeren sporten den grond onder zich had zien wegvliegen met de duizenden grindkeitjes, de spiegelgladde rails, de stukjes vuur van de machine en de scherpe sintels, terwijl de dolleraderen maar al dóór maalden als zochten ze alles te verslinden. En dan moest hij ook denken aan vader en aan haar, van wie hij zooveel gehouden had: z'n lieve moeder, die in den Hemel was . . . . Zou hij er ook gekomen zijn, als dat met hem gebeurd was, je weet wel: dat vreeselijke?

HOOFDSTUK III.

Peter Prik loopt tweemaal vergeefs van z'n werk. En denkt er over 't voor de derde maal te doen. Hoe Gerrit op belofte van beterschap in genade wordt aangenomen.

Om goed half elf (spoortijd) stoomde de trein het station binnen van het dorp waar Peter Prik woonde. En de eenzame snijder liep reeds op het perron te wachten. Hier en daar werd een portier losgeklept, wat boeren en boerinnen, een verkooper en een marskramer stapten uit, maar van neef Gerrit geen spoor. Haastig gevlieg van twee, drie conducteurs, — de trein was al wat in vertraging — één nijdig schreeuwte van den stationschef: „Klaar?” — een dun fluitgeluid; drie gillen, vier korte stootgillen op de locomotief, en — langzaam zette het gevaarte zich in beweging.

„Eh, zeg, Bomers” vroeg baas Peter met z'n hooge stem aan den portier, die de kaartjes in ontvangst nam, „der is toch geen jongen uitgestapt?”

„Niet gezien, baas Prik.” En meteen ging de man weer door met z'n werk.

„Misschien te laat gekomen” dacht de kleermaker „aan den volgenden trein nog maar eens zien. 't Komt nu anders slecht uit met 't werk. Van avond de schâ dan maar inhalen.”

Met die overweging was hij, driftig en kort van stap, ondanks z'n lange beenen huiswaarts gedribbeld.

De trein van drieën bereidde hem dezelfde teleurstelling. Nu kwam er nog een om zeven uur, — want zooveel treinen stopten hier niet. Als de jongen daar niet uitkwam dan . . . Ja, wat dan?

„Geen zorg voor den tijd” overlegde heer Oom. En nog eens keerde hij tot z'n huisaltaren terug en tot z'n werk. Hij zelf nam de zaak nog al luchtigjes

op. Wel wetende wat vleesch hij met neef Gerrit in de kuip had, meende hij, dat die wel in geen zeven slooten tegelijk zou loopen. En bovendien hij had z'n gedachten veel te veel bij de nieuwe zwarte jas van den Dominee noodig, om zich met dien aap van een jongen nu ook nog het hoofd te breken.

Maar moeder Antje zeurde er allernaarst over. „Waar of-t-ie nou zitten zou? En als 'em maar geen ongeluk overkomen was. En of ze z'n vader niet moesten telegrafeeren. En honderd en 's meer, die Peter Prik zoo verstandig was geen van alle te hooren. Totdat z'n goeie vrouw zuchtend en met een gezicht als wat-ben-ik-toch-een-geduldige-martelares van hem affiet en haar onrust opzoutte tot dat Petertje om vier uur thuishkwam. Dat kind begreep haar altijd. Precies mijn karakter. (Ongelukkig genoeg.) En die beitsjes teem-tobden ook dien middag weer, tot ongeveer dertien minuten over half vijf. Want toen — ja toen stond neef Gerrit in levenden lijve en onder geleide van niemand minder dan van Bomers, den man van 't spoor, voor de verbaasde oogen des gezamenlijken Prikkendoms.

„Daar heb je je lieve neefje” galmde de man, terwijl hij de voordeur openwierp en daardoor meteen in Peter Priks woon- en werkkamer blikte. Neef Gerrit liet zich gewillig binnenduwen.

„Komt die gast voor goed bij je in?” vroeg Bomers belangstellend verder. „Dan kun je nog wat met hem overbrengen. Verbeeld je: de rakker is in een remmershok gekropen. En omdat het ding met den rug naar 't perron kwam te staan, hier, hebben we hem niet gezien en is ie door gerejen tot Dierwijk. Nou daar hebben ze 'em gesnapt en weer naar hier opgestuurd. Je mag blij zijn dat de chef 't nog met een sisser heeft laten afloopen. Der zat natuurlijk eigenlijk boete op,

maar „de baas” begreep, dat jij, die zou moeten betalen en daarom zal ie 't maar blauw, blauw laten. Ik groet je, want ik kon maar even weg?”

„Wil je niet een bakkie koffie?” noodigde baas Peter, die, 't hoofd nadenkend vooruitgestoken en den bril op 't voorhoofd geschoven, naar 't relaas van den spoorman geluisterd had.

„Neen, dankje,” schreeuwde Bomers, die al weer bij 't tuinhek was, „k heb nu geen tijd. Ik hou het te goed.”

En weg was hij.

Ondertusschen stond onze Gerrit met het deemoedigste gelaat de bui af te wachten, welke, naar hij zeker verwachtte, nu boven z'n petteloos hoofd ging losbarsten. Op dat oogenblik sloeg hij een waarlijk weinig heldhaftige figuur. En hij liet z'n lip hangen, precies alsof hij z'n laatste oortje versnoept had.

„Kijk me eres aan, jongen” begon oom Peter streng. Gerrit keek op, maar er lag zooveel oprecht schuld bewustzijn in den oogopslag der helder blauwe kijkers, dat Priks strengheid wegsmolt als sneeuw voor de zon en hij zachter voortging: „Kind, kind, als je nu toch eres daaruit getuimeld was . . .” Nu kon Gerrit na al den doorgestanen angst niet veel meer verdragen, doch allerninst, dat hij nog eens aan die vreese-lijke gedachte herinnerd werd, die hem toch al als een nachtmerrie vervolgde. Hij barstte dan ook in een hartstochtelijk snikken los, dat den goedgehartigen snijder zoowel als zijner weekhartige wederhelft ontroerde. En toen nu Paul-tje van louter weeromstuit mede begon te lamenteeren en Pietertje een bevende onderlip probeerde te beheerschen en Petertje, in een extra meelijdende bui den arm om Gerrits hals sloeg met 't huilend verzoek of „Gewwit nou maaw niet wou huilen,” — toen schoot moeder Antjes gemoed zoo vol, dat ze

den deugniet naar zich toetrok en hem twee moederlijke zoenen op z'n ondeugende wangen gaf met een moedigend: „Nou beloof dan maar, dat je 't nooit weer zult doen,” waaraan Gerrit gewillig voldeed.

Natuurlijk moest hij daarop aan 't verhalen, hoe Vader het maakte, of die hem niet aan den trein gebracht had en hoe hij dan toch in dat remmershok gekomen was. Maar of het van den schrik, dan wel van de vreemdigheid kwam, men kon hem maar niet goed aan de praat krijgen en iedere nieuwe mededeeling moest haast uit z'n mond getrokken worden, wat tante Antje tot de verkeerde gevolgtrekking bracht,

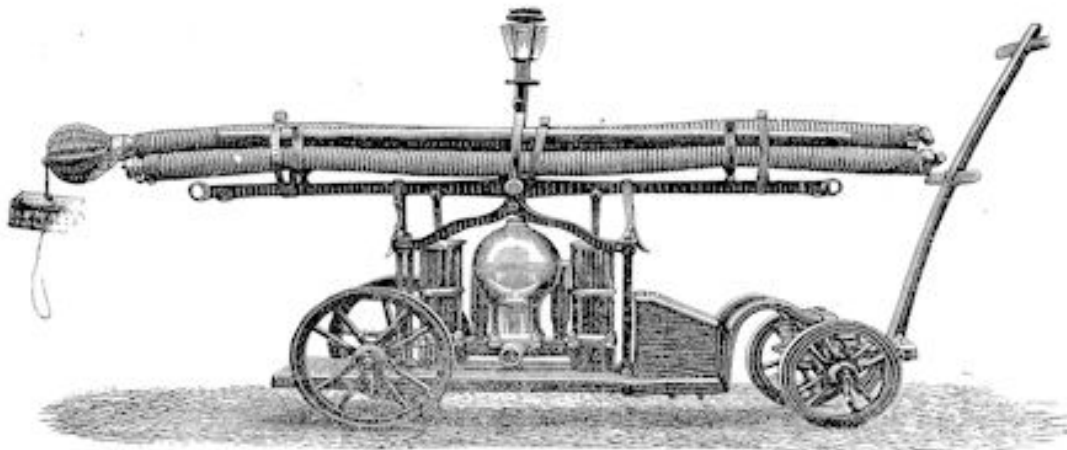
dat Gerrit heel wat bedaarder en stiller scheen te zijn, dan men wel van hem verteld had. Wat Vader evenwel van z'n eetlust geschreven had, bleek volle waarheid te wezen, want voordat Gerrit om klokke acht te bed werd gebracht, verschalkte hij met 't kalmste gezicht vier boterhammen en twee bordjes pap, eer oom Peter tijd had gevonden het raadsel op te lossen, waar de knaap dat in zoo'n ommezentje liet. En toen hij 's avonds met z'n vrouw nog even napraatte, merkte deze op, dat Gerrit-neef der nog wel meegevalen was maar dat hij meer at dan Petertje, Pietertje en Paultje samen.

(Wordt vervolgd).

DE BRANDSPUIT.

't Kan zoo gebeuren op warme zomersche dagen, wanneer de belangstellende vreemdelingen van heinde

joelend geschater of kwasi-angstig gegil plotseling de landelijke stilte verbreken komt, en je als bezoeker de

Handbrandsput.

en verre naar ons Weezendorp komen rijden, fietsen of loopen, — 't kan je op zoo'n dag gebeuren zeg ik, dat een

nieuwsgierige vraag op de lippen brengt: „Wat ter wereld ze nú toch op die Weesinrichting uitvoeren.” Wees

Lectuur voor de Jeugd.

GERRIT PRIK.

(Vervolg van blz. 55).

al al al

HOOFDSTUK IV.

Gerrit gaat naar school. En hoe daarbij Meester Botjes, het menschelijk geraamte, een knipmes en bieten te pas komen.

Baas Prik was van oordeel, dat een jongen niet makkelijk te veel kan leeren en daarom zorgde hij er voor dat neef Gerrit reeds den dag na z'n aankomst bij Meester Slob op de schoolbanken kwam te zitten. Dat wil zeggen bij Meester Slob zelf niet, want thuis had Gerritje zoo vaak een wandeling gemaakt, als het tijd was om in de school te wezen, dat hij nog bij geen mogelijkheid in de hoogste klasse kon worden opgenomen. Zoo kwam hij dus bij een der ondermeesters terecht. Dat was een buitengewoon goeie man en hij heette Botjes. Jammer genoeg was hij eigenlijk veel te goed en daar maakten de jongens nog al eens misbruik van. Hij was echter door baas Prik voor z'n nieuwen leerling gewaarschuwd en kon dus op z'n hoede zijn, doch, er viel

XXIV

in de eerste dagen weinig op te passen, want Gerrit gedroeg zich ordelijk en gedwee en scheen van zins nu eens al z'n best te willen doen om vroegere schade in te halen.

Ook ten huize Prik's viel er weinig op z'n gedrag aan te merken, zoodat de eerste brieven naar Vader, ook wanneer ze soms door Oom Peter of Tante Antje geschreven waren, veeleer een juich- dan een klaagtoon deden hooren.

Slechts in z'n vrijen tijd en onder de schoolkameraads kon Gerrit zich nog wel eens ouderwetsch laten gelden. Natuurlijk was dat geval in den trein spoedig genoeg ruchtbaar geworden en zelfs de grootste jongens uit de hoogste klasse hadden van dat oogenblik af Gerrit met een oog vol bewonderenden eerbied aangekeken. Zonder dat daar veel over gesproken was, erkenden allen hem als hun aanvoerder bij alle mogelijke guitenstreken. Was „Gewwitje” er niet, zooals ze hem in navolging van Peter waren gaan noemen, dan was 't spul niet volmaakt.

En daar kon onze man niet tegen.

8

Dat maakte hem een beetje hoogmoedig, zòò zelfs, dat hij al spoedig niet meer wist of een guitenstreek buiten of binnen thuis hoorde. 't Was dan ook een heele toer voor hem als de andere jongens Meester Botjes plaagden, zelf nooit mee te gaan doen. En eindelijk werd de verzoeking hem te zwaar.

Dinsdags middags van drie tot vier stond er op de schoolrooster van Gerrits klasse: „Natuurlijke historie” en sinds eenige weken hadden ze 't over „den Mensch” gehad. Meester Botjes had het bijster druk over de wervelkolom en liet herhaaldelijk het aantal hals- rug- en lendewervels opzeggen. Dat werd wel een beetje vervelend, want 't was zoo warm dien middag en 't scheen buiten zoo verrukkelijk!

Maar dat alles was nu nog geen reden voor Willem Verdonk, Gerrits boezemvriend om *niet* op te letten en *wel* met z'n fonkelnieuw, zakmes te gaan zitten knippen.

„Jij, Willem Verdonk, hoeveel zijn dat er nu samen?”

Willem schrok even, want hij wist totaal niet waar 't om ging. Alleen spookte de rekenles van 't vorige uur hem nog door 't hoofd en daarom gaf hij luk-raak ten antwoord:

„Zeventien en drie achtste cent, meester.”

„Wat ze je daar jongen?” stoof Meester Botjes op. Verbouwereerd stotterde Willem: „O neen, of ja toch, neen *zestien* en drie achtste cent meester.”

Maar Meester Botjes spalkte z'n oogen zoo onheilspellend wijd open, dat Willem het geraden begon te vinden, voor alle zekerheid z'n mooi mes uit z'n hand en diep achterin z'n kastje te leggen. Doch die toeleg mislukte. Met meer lawaai dan dienstig was, smakte het edele voorwerp tegen den grond, en — in hevige verbolgenheid maakte de

meester het prijs, wat de lieve schooljeugd „gappen” geliefde te noemen. Zooveel gestrengheid nu waren de snaken van Meester Botjes niet gewoon en een soort van ontevreden gebròm liet zich hooren. Gerrit vooral was verontwaardigd; hij vond zestien drie achtste cent geen reden om iemand het dierbaarste wat hij in z'n zak had: een fonkelnieuw knipmes, te ontnemen.

Maar Meester Botjes, waarschijnlijk door de warmte ook een weinig uit z'n gewone doen, verkoos zich ditmaal ook eens niet te laten ringelooeren. En aanstonds het meest ontevreden gezicht er uit kippend vroeg hij barsch: „Jij, Gerrit Prik, waar is het menschelijk geraamte uit opgebouwd?”

Er speelde een zeer ondeugende glans in Gerrits blauwe oogen. Heel vaag kwam er iets in z'n geheugen van een belofte dat hij beter op zou passen, maar reeds flapte hij 't er uit: „Van botjes, Meester Botjes.”

Een vervaarlijk gelach steeg uit de klasse op. En dat maakte den warmen onderwijzer nog wat boozier dan hij al was. Plotseling schoot hij op den knaap toe duwde hem de bank uit en zette hem buiten de deur. Daarop werd het doodstil in de klasse. Dat duurde evenwel slechts een oogenblik. De goede stemming was er niet meer. Willem Verdonk lette niet op; dat kon Meester Botjes op dat oogenblik heelemaal niet verdragen, hoe goed hij anders ook was.

„Waarom let je niet op, Willem?”

Geen antwoord.

„Wil je antwoord geven?”

„'t Is te warm, Meester.”

„Onbeschaamde rekel. Wat wou je dan doen?”

„In m'n geraamte buitenzitten.”

De klas daverde weer. Weer kwam er een jongen buiten te recht, en de Natuurlijke historie werd dien middag weinig verder gebracht.

Wel bleven de beide deugnieten tot acht uur dien avond opgesloten, maar verbeterd waren ze weinig. Van dien dag af was het een formeele strijd tusschen Meester Botjes aan den eenen en Gerrit en Willem aan den anderen kant. En wat het ongelukkigste was, van hun zijde bleef het kwājongenswerk, dat ze al vergeten waren, eer de schooldeur om twaalf uur achter hen dichtviel. Maar de meester leed er onder, veel meer dan zij in hun onbarmhartige plaagzucht wel geloofden. Soms merkten ze het even en dan spraken ze zelfs af om Meester Botjes voortaan niet meer te plagen „omdat ie der zoo miserabel van werd.” Maar nauwelijks was de les weer begonnen of de gelegenheid om „een lolletje te maken” was zoo verleidelijk, dat de jongens er geen weerstand aan konden bieden.

Zoo had Meester Botjes b.v. 't ongeluk van niet zooveel bloed te bezitten, dat het zelfs tot in z'n neus doordrong. En dat had weer tengevolge dat de punt van dit onwaardeerbare gelaatsdeel vooral in killere dagen ijskoud en vuurrood placht te zijn.

Ondeugende tongen in 't dorp beweerden daarom dat Meester Botjes dronk, terwijl de goeie man nimmer een droppel gebruikte. Om eerlijk te zijn, moet ik hier dadelijk aan toevoegen, dat de schooljongens aan die leugen geen van allen geloofden. Maar dat nam toch niet weg, dat Meester Botjes „een roodpuntige kokkert” had, naar de liefklinkende uitdrukking der schooljeugd. En de man zelf wist van overlang dat de jongens hem zelden anders noemden dan: „het rooie puntje.” Nu daar had hij zich in kunnen troosten, omdat geen der onderwijzers zonder bijnaampje was, zelfs geen der jongens. En hij had er zich ook lang in geschikt. Zelfs had hij gezwegen, toen

hij op zekeren morgen wat later dan gewoonlijk in de school komend op 't schoolbord met *rood* krijt een ontzaglijke *punt* geteekend vond.

Maar dat die Gerrit Prik de brutaliteit zoover zou drijven om hardop vóór de klasse dien scheldnaam uit te spreken, dat werd te bar. En toch was dat geschied, van morgen.

Ze hadden Aardrijkskunde van Nederland en de kinderen moesten voortbrengselen van den bodem opnoemen. Natuurlijk lette die rekel van Prik — (Gerrit dan altijd — Peter was een goed ventje) — weer niet op.

„Gerrit” zei Meester Botjes opeens, met de kaartstok den snoodaard aanwijzend, „wat verbouwt men nu in Noord-Brabants Noordwesthoek.”

„Willem Verdonk, die vlak naast hem zat, schreef achter den rug van Teun Land, en met den top van z'n rechterwijsvinger, haastig 't woord:

„Bieten!”

„Bieten, Meester!”

Meester Botjes begreep wel, dat de snaak geholpen was, maar hij wist ook, dat Gerritje op vrij gevaarlijk terrein was, zoodra de landbouw ter sprake kwam. Want de jongen kwam uit een groote stad en kon geen eik van een beuk en geen rogge van tarwe onderscheiden.

„Zoo, zoo manneke, bieten! Dat heeft Willem je zeker weer in 't oor geblazen, hé? Weet je wel eens wat „bieten” zijn?”

„Ja wel, Meester.”

„Kom jij dan eens hier en teken me zoo'n ding eens op 't bord.”

Gerrit ging naar voren.

„Kijk hier! Dat is de grond.”

Meester trok een rechte, horizontale lijn op 't bord.

Daarop begon Gerrit al z'n best te teekenen. Twee kromme lijnen peervormig naar elkaar toegebracht, een

ratten-staartvormige punt en gewirwar van streepjes aan het dikste einde, het loof voorstellende. Tot zoover alles goed. Maar het ding stond op den kop met z'n loofpluim ergens diep in de aarde en een klein stukje van den staart boven den grondlijn.

Was dat domheid of geschiedde het met opzet?

Meester Botjes twijfelde er niet aan, dat het laatste waar was. Hij wou echter bedaard blijven en grimlachend, en ijsig kalm zei ie:

„Zoo, zoo, manneke, groeien ze zòò?”

En Gerrit merkte niet, dat het slechts de stilte was vóór den storm. En als de jongen eenmaal begonnen was, wist hij van geen ophouden. En achter z'n rug in de klasse werd hier en daar halfgesmoord gelachen, wat hem aanmoedigde om voort te gaan, en daarom zei hij dan ook in antwoord op 's Meesters vraag:

„Ja, dat geloof ik wel.”

Maar nog bedwong de Meester zich.

„En wat beteekent dat stukje dan, dat boven den grond uitkomt?”

„Dat is een gloeiend rood puntje...”

En ditmaal lachte de klasse niet. Dat was toch wel wat te erg en in angstige spanning keken de kinderen toe.

Meester Botjes werd beurtelings wit en rood en toen zei hij zoo akelig zacht: „Ga weg, jongen,” dat Gerrit terstond aan den anderen kant van de deur zocht te komen.

HOOFDSTUK V.

Waarin Meester Botjes er beter afkomt dan in 't vorige hoofdstuk. Over IJ-vermaak. En wie er baanveger werd.

Heb ik je al niet gezegd, dat Meester Botjes te goedig was? Juist. Daar school z'n grootste fout.

Toen hij dien ochtend na twaalfen nog even nableef om met den heer Slob over 't geval van „de roode punt” te spreken, toen verklaarde hij beslist dat Gerrit niet weer in de klasse zou komen, voor hij openlijk en ten aanhooren van allen vergiffenis gevraagd en beterschap beloofd had. En daarin gaf Meester Slob hem volkomen gelijk.

Alleen maar... ja zie je, dat was toch ook eigenlijk weer te mal: toen Meester Slob als naar gewoonte, dien middag om twee uur de klassen even doorging, toen zat „Gewwitje” op z'n oude plaats in de bank zonder dat hij een woord van verontschuldiging of vergiffenis gevraagd had.

„Ach ja, ziet u,” vergoelijkte Meester Botjes, „Gerrit ging zoo bedaard dadelijk zitten vóór tweeën, dat ik het er maar bij gelaten heb.”

„Botjes,” fluisterde Meester Slob achter z'n hand, „dat had je niet moeten doen. Je bederft er je eigen zaak mee.”

En dat zeggen bleek maar al te waar te zijn. Zoodra de andere kinderen merkten, hoeveel er bij Meester Botjes wel door kon, begonnen zij natuurlijk ook mee te doen. En zoo zag de arme man er iederen morgen meer tegen op, om naar school te gaan. Ze plaagden hem op alle mogelijke manieren. Zouden ze beginnen dan kwam er eerst aan 't gestommel, vervolgens aan 't gepraat, eindelijk aan 't gehoest geen einde. En vriendelijkheid noch gestrengheid mocht baten, waarschijnlijk omdat hij in z'n vriendelijke buien te gauw boos en in z'n booze buien te gauw vriendelijk werd.

En 't gekste was, dat niet alleen hij, maar ook de kinderen er verdrietig onder werden, waardoor ze hoe langer, hoe minder van Meester Botjes gingen houden, totdat — ja, totdat er iets gebeurde, dat ik je nu zal vertellen.

Eens op een avond, — 't vroor fel,

al was 't pas in 't begin van December, — klonk eensklaps het nare gebengel van de brandklok door Oosthuizen — 't dorp waar 't Prikkendom woonde. 't Was nog niet zoo heel laat: pas acht uur. En in een ommezentje zag men allerwegen de blanke gezakte gordijnen van voor de verlichte ramen op zij schuiven om plaats te maken voor vele gezichten, die verschrikt de duisternis intuurden. En 't leed verder niet heel lang meer of mannen eerst, daarna vrouwen en grootere kinderen, vertoonden zich op de straten om te gaan zien, waar de brand mocht zijn uitgebroken.

Nu, daar behoefden ze niet zoo heel lang naar te zoeken. 't Was achter de kerk. Eerst meenden ze dat het er in was, doch spoedig bleek het anders te zijn.

Gerrit was natuurlijk haantje de voorste. En dat Willem en nog een stuk drie, vier belhamels niet ontbraken spreekt van zelf. Zij bereikten dan ook het eerst van allen het tooneel van den brand. En van verre reeds wist Willem z'n makkers toe te roepen: „'t is bij Meester Botjes, zeg!”

Er was niet aan te twifelen en ook de overige bevolking van Oosthuizen kwam welhaast tot de ontdekking, dat de jongen goed gezien had. Maar slechts een enkele liep door tot bij de ongelukkige woning. Verreweg de meesten maakten, zoodra ze de plaats nauwkeurig wisten, rechtsonkeert en ijlden onder 't geroep van: „Naar de spuiten, naar de spuiten mannen!” het dorp weer in.

Toch stond het te vreezen, dat ze ondanks al hun loffelijken ijver te laat zouden komen, want reeds lekten lange, heete vlamtongen aan het rieten dak, en knetterend vlogen de brandende stoppels naar alle zijden. Door de open geworpen deur zag men het vredige binnenhuis, waar alles nog even rustig

en degelijk op z'n plaats stond als immer. In schrille tegenstelling daarmee, liep de arme vrouw van den Meester, handenwringend en radeloos om het huis, overal nagesjokt door haar drie oudste kinderen, terwijl ze Greta, de jongste op den arm had. De angst had haar gansch en al in de war gebracht en zoo liep ze doelloos kermend heen en weer zonder een poging te wagen om iets te redden. Doch al spoedig namen rustiger hoofden met vriendelijke handen die taak voor haar op, en tien, vijftien rappe gasten begonnen de meubels uit de voorkamer naar buiten te dragen.

't Kostte inmiddels heel wat moeite om van juffrouw Botjes te weten te komen, waar de Meester zat. In haar verbijstering zei ze beurtelings dat hij nog in 't huis was en dat hij de brandwacht was gaan waarschuwen, terwijl ze maar al jammerde, dat ze er nog niet allen uit waren. Gelukkig verscheen de gezochte eindelijk, dwars door de dikke rook heen, die thans reeds geheel het inzicht in de gang belemmerde. Of hij verblind door den stekenden rook over den drempel struikelde, of dat de doorgestane benauwdheid 't hem deed, in ieder geval zoodra ze hem te voorschijn zagen komen sloeg hij ook meteen tegen den grond.

Haastig werd hij van voor de deuropening weggetrokken en toen zagen de toeschouwers, dat hij Hansje, z'n kleinsten jongen, in de armen gekneld hield. Huilend wierp zich de moeder op haar bewusteloozen man en teruggevonden lieveling. Maar dat was weinig geschikt om den eerste bij te brengen. Met zachten drang overreedde Dominee, die inmiddels ook verschenen was, de jammerende vrouw een eind terug te gaan, haar verzekerende dat Meester niet dood was, gelijk ze meende, maar slechts wat versche lucht behoefde

om bij te komen. Werkelijk sloeg hij, toen ook de toeschouwers wat teruggetreden waren, spoedig de oogen weer op. En een enkel glas water was reeds voldoende om hem weer op de been te helpen.

't Was een ontroerend gezicht de blijdschap der beangstigde vrouw gade te slaan, toen Meester Botjes haar naar zich toe trok, en zonder zich er om te bekommeren, dat heel Oosthuizen naar hem keek, haar verbijsterd hoofd liet rusten aan zijn borst, terwijl ook z'n vijftal kinderen dicht tegen hem aandrong. De Oosthuizeners waren geen week volk en ze konden heel wat verdragen eer er een traan uit hun klare, verstandige boerenooogen kwam; maar nu was er toch menigeen die het hoofd afwendde. En wonder, Gerrit en Willem vonden het toevallig tegelijk noodig elkaar te verzekeren, dat je oogen van die rook zoo begonnen te steken, hoewel de wind van hen af was en dat je zoo warm in 't gezicht werd door de hitte van dat vuur. Ze hadden elkander maar liever moeten bekennen, dat die gloed op hun gelaat van brandende schaamte kwam en dat ook zij geroerd waren bij dit smartelijk tafereel. Doch zulke dingen bekent een jongen nu eenmaal niet.

Daarom *voelt* hij echter wel: de onverschilligste misschien het meest.

Dan, er viel hier niet te kijken, maar te handelen. Het vuur rustte óók niet. Nog één blik op die groep ongelukkigen en dan klettere het water met sputerende stralen, onafgebroken, opdat gered worde wat nog te redden is en de aangrenzende woningen voor 't overslaan van den brand beveiligd worden.

Doch zie nog even. Ontsteld maakt Meester Botjes zich van de omstrenghing der zijnen los. Z'n moeder, z'n oude, lieve, hulpbehoevende moeder,

waar is die? Een angstig vragen, een onrustig zoeken! Neen niemand heeft haar gezien, niemand. Dan moet ze nog binnen zijn, in dat brandende huis, nú niet meer te genaken. Neen, neen, dat zou dwaasheid zijn, je leven vergooien.

Hoor wat gekraak!

Zeg dat *dien* man niet. Ge ziet immers wel, dat hij zich niet laat weerhouden, dat hij *sterk* is, nu hij zich ontwringt aan de angstig vastprangende armen zijner wanhopige gade. Help hem liever! Ja, zóó. Doe een oogenblik de straal zijn kleeding bevochtigen. Bind hem den natten doek voor den mond. Breng weg die vrouw en z'n kinderen, des noods met geweld . . . . .

Zie daar gaat hij den helschen gloed in . . . . .

Duurt het een oogenblik of een eeuwigheid, dat ademloos wachten dier honderden in die benauwende stilte, nóg stiller gemaakt door het eentonig getjoek der op en neer jagende zuigers? Niemand die 't weet, totdat het voorbij is.

Nu leeft er weer geluid in het huis. Hoor gestommel! O Heer, die smak! Neen, niets. Daar komt het. Daar is hij, daar is hij, met de vormlooze massa op z'n trouwe armen. Zie, zie hem daar staan tegen dien half-hellen, half-nachtzwarzen achtergrond van vlammen en rook. Hoera! Of roep maar wat anders, een kreet, een klank, een lange, lange jubel van voldoening en eerbied voor den Redder en Held! — — —

— — — — —

Ze liepen er in de eerstvolgende dagen nog dikwijls heen, de jongens van Oosthuizen, naar die treurige puinhoop van huiselijken vrede en huiselijk geluk, tot het nieuwtje er af raakte en schaats en slede hun oudere rechten

weer deden gelden, want schaatsenrijden deed er iedere jongen en onze Gerrit was er ook een liefhebber van, nou, een eerste.

Je had in Oosthuizen een prachtige baan, mooi breed en meer dan een uur gaans lang. Dat was eigenlijk allemaal ondergelopen land, één lange strook achter het heele dorp langs en daardoor was het gevaar voor verdrinken er uiterst gering, want zakte je er door, nu ja, dan mocht je al een paar „soppers” oploopen maar erger werd het nooit. En dit jaar was daar zelfs geen sprake van.

Daags voor den brand hadden de jongens „Gerrit van Veeren” al op 't ijs gezien. Zoo noemden ze den bontekraai. En als die zich in het barre getijde, waarin de arme slokker het hard te verduren heeft, op de gladde baan waagde, om te zien of er niets voor hem te bikken viel, dan plachten de Oosthuizensche schaatsenrijders elkander toe te roepen: „Jongens, kijkt je schaatsen na! Gerrit van Veeren is al op het ijs.”

En sinds had de wind gestaag uit den Noordoosthoek geblazen, zoodat het „balken” — en „dubbeltjesijs” was geworden. Er werd dan ook ongewoon veel geschaatst in dien „ouderwetschen” winter. Menschen, die in jaren de ijzers niet onder de voeten hadden gehad, lieten zich nu verleiden nog eens een streekje te wagen. En de arme vrouw Druneman, die weduwe was en voor vijf kinderen te zorgen had, voer er wel bij, want haar „warme melk” vond gretig aftrek. Je hoefde waarlijk in die dagen niet te vragen, waar de jongens der zakcenten bleven, want ieder vrij oogenblikje kon je ze nu op de baan

en na afloop daarvan ook nog even bij vrouw Druneman der kraampje vinden.

Maar heel Oosthuizen was geen baanveger rijk. Hoe dat zoo kwam wist eigenlijk niemand en op een vuile baan te rijden is toch ook niet alles. Neen, net niet. Daarom hadden de jongens er dit op gevonden. Ze lootten er om, wie baanveger zou zijn. En al had je er dan nog zoo 't land aan, had het lot jou aangewezen dan hielp er geen lieve-vaderen-of-lieve-moederen meer aan, vegen moest je en vegen zou je, op straffe van voor spelbreker gescholden en door alle kameraads met den nek aangekeken te worden. Daar waagde je je natuurlijk niet aan. Dan nog maar liever dat nare baantje ter hand genomen! Want zuur was het. De heeren waren streng in hun eischen en verkozen keurig bediend te worden, zoodat je dubbel en dwars blij was wanneer je veegweek, — langer duurde 't voor één jongen nooit, — achter den rug was. Te meer wijl er van je eigen schaatsenrijden in die dagen bitter weinig kwam. Alleen, er was één voordeeltje aan verbonden. De meeste groote menschen, die op het ijs kwamen gaven den baanveger een footje. En het aantal dier welkome verrassinkjes beloofde dit jaar buitengewoon groot te worden. 't Zou wat. Geen een Oosthuizensche jongen, die daarvoor z'n tegenzin zou overwinnen. Dank-je-wel-hoor. Liever niet als wel, maar als het moet, toe dan maar.

't Hoefde niet dit keer, want eigener beweging bood daags na den brand Gerrit Prik zich aan. Verbeeld je! Was die zòò op de centen?

(Wordt vervolgd).

Lectuur voor de Jeugd.

GERRIT PRIK.

(Vervolg van blz. 110).

***

HOOFDSTUK VI.

Van een verjaardag; van genade en eere; van een huiselijk feest en een woedende dienstmeid met een meening; van een verjaardagskoek en een huilpartij, waardoor Meester Botjes en Gerrit goede vrienden worden.

't Was op een laten Februaridag na den brand, en Meester Botjes zat rustig in z'n nieuwe woning. 't Was er wel niet zoo gezellig als in z'n oude en de meubeltjes die er stonden vertoonden, zoo ze niet gloednieuw waren, wel hier en daar de sporen van de onvrijwillige verhuizing, — maar 't was er toch best uit te houden onder de zachtstralende lamp met z'n groene kap of achter de snorrende kachel. En vooral op dezen avond was het er vriendelijk en goed in de nieuwe huiskamer. Want er werd feest gevierd. Meester Botjes was jarig en nu na de drukte der vele felicitaties, was 't echt goed rustig samen-zijn voor de gelukkige ouders, voor de kinderen en voor

grootmoeder ook, die allen op dezen dag zóó in 't bijzonder dankbaar gestemd waren. „God zal *genade* en *eere* geven.” Zoo was op den Scheurkalender de dagtekst geweest en Meester Botjes had het heerlijk ondervonden van daag. Wel, wel, wat had het stormgelopen! Menschen, die anders nooit op z'n verjaardag kwamen, waren er nu geweest; zelfs Burgemeester en wat hem nog meer verbaasde: de Notaris ook. En allen hadden ze er den mond vol van gehad, dat het zoo gelukkig met den brand was afgelopen en dat de Meester zich toch zoo kranig gehouden had, dien avond. O, 't was wel heerlijk en goed dat te hooren. Nu niet om er hoogmoedig door te worden. Dat zat niet in Meester Botjes. Maar omdat het zoo duidelijk bleek, dat ieder op 't dorp begreep, hoe zeer en hoe veel Meester van z'n kinderen en z'n moeder en z'n vrouw, en van allemaal hield en hoe ze hem daarom hoogachtten. En telkens als hij, terwijl de bezoekers er over spraken, naar de zijnen keek, waren hem de tranen in de oogen

geschoten. Ach, welk een genade des Heeren toch, dat hij er nu op dezen blijden dag nog niet één van miste. En wat vriendelijk van al die menschen, dat zij daar óók blij om waren! En wat goed toch van den trouwen Heiland, die alles, alles zóó wel wist te maken!

Ja, genade en eere, dat had Hij gegeven en Meester Botjes gevoelde zich of hij daar nooit genoeg dankbaar voor zou kunnen zijn.

En *iedereen*, zie je, had zich zoo uitgesloofd om 't hem van daag feestelijk te maken. Van morgen al was het begonnen. Natuurlijk eerst met moeder en grootmoeder en de kinderen. Doch dat bedoel ik nu niet. Ik wou eigenlijk zeggen: op school.

Sinds dien vreeselijken Decemberavond had Meester Botjes nog niet weer voor de klasse gestaan. Hij had deerlijk van de vele brandwonden geleden en 't begon er nog maar pas op te lijken, dat hij er van hersteld was. En met liefde had „de bovenmeester” zoolang z'n werk er bij waar genomen en hem telkens met vriendelijken drang genoodzaakt „er in” te blijven, als hij er van sprak, zoo zoetjes aan weer te beginnen. Maar van ochtend had Meester Slob hem zelf *uit* z'n woning en *naar* de school gebracht. En 't had Meester Botjes meer ontroerd, dan de kinderen wel gedacht mogen hebben, toen die welbekende stemmen, hem weer voor 't eerst tegenklonken in 't liefelijke psalmlied:

Dat 's Heeren zegen op U daal'

En iedere gedachte aan de onbarmhartigste hunner plagerijen van vroeger, was weggevaagd door de ongeveinsde hartelijkheid, waarmee ze hem kort daarop — want ze kregen vrij voor 't verdere gedeelte van den dag — bij 't uitgaan der school gefeliciteerd en de hand gedrukt hadden.

Alles, alles was goed geweest van daag en heerlijk en liefelijk en 's Meesters dankbare gedachten keerden telkens weer terug tot „de genade en de eere”. Van tijd tot tijd keek hij z'n vrouw eens in de blij lachende oogen en ondanks het hoog op schaterend stemmengeluid zijner vroolijke kinderen, verstonden zij beiden toch heel goed, wat in elks hart om ging.

Eindelijk, toen de kleinste kleuters na 't derde kopje chocola, afgetrokken waren, vroeg Meester:

„Zullen we niet eens zingen, vrouw-lief?”

En terwijl zij voor het huisorgel zitten ging en Grootmoeder vast wat met de keel schraapte, gaf Meester op:

Want God de Heer, zoo goed, zoo mild,
Is 't allen tijd een zon en schild.

Hij zal genade en eere geven.

Hij zal hun 't goede, niet in nood

Onthouden; zelfs niet in den dood,

Die in oprechtheid voor Hem leven.

Welzalig Heer, die op U bouwt

En zich geheel aan U vertrouwt.

Zacht, heel zacht speelde „Moeke” een lief, vriendelijk voorspel en daarop vielen allen in. Maar Vaders stem, die eerst boven alles uitgeklonken had, werd al heel gauw erg onduidelijk en Moeder zong zeker alleen met het hart en Grootmoeders dun trillend geluid, beefde nu toch wel wat heel erg en alleen de kinderen zongen flink door. Maar ik denk, dat de lieve Heer in den hemel, 't van allen wel mooi gevonden zal hebben, want — Hij ziet het hart aan . . . .

Maar plotseling, terwijl Moeder in een stil naspel de mooie wijs, weg liet sterven, en ze alle zwijgend en onder den indruk zaten, deed een luid geklank van twistende stemmen in de gang hen opschrikken. Duidelijk hoorden ze hoe Mina, de meid, in booze woorden tegen een onbekenden be-

zoeker uitvoer, terwijl er ook nog een kleine worsteling bij te pas scheen te komen. En Mina's driftige stem klonk maar al door.

„Wat jou ondeugende rakker? Wou je nu nog zeggen, dat je 't niet deed? Allo, mee naar den Meester. We zullen je leeren belletjes te maken, hoor!”

Op hetzelfde oogenblik, dat de Meester opstond om te zien, wat er eigenlijk aan de hand was en eer hij de kamerdeur nog bereikt had, werd deze reeds geopend, en het onthutste en benauwde gezicht van onzen „Gewwitje” vertoonde zich; met achter in z'n nek de stevig vastgrijpende roode werkvuist van Mina en daarboven haar niet minder roode, van verontwaardiging gloeiende gelaat.

Meester behoefde niet eens wat te vragen. Reeds begon de verbolgen dienstmaagd een krachtig relaas:

„Meester, ik zou dien bengel nou toch er is danig onder handen nemen zie-je; zoo meen IK het. Nou heeft ie me toch van avond al vier keer voor niks van achteren laten komen om de deur open te doen. En drie keer ging het goed en kon ik 'm nog maar net eventjes, bij Bakker Jansen om den hoek zien weg loopen. Maar ik dacht bij me zelve: voor den vierden keer lap je me dat niet meer mannetje. En toen die 't voor de vierde maal weer probeerde, gooide ik in eens, onverwachts, de deur open en toen had ik hem.”

Eventjes liet ze den tevergeefs tegensprekenden knaap voelen, dat ze hem nog had. En daarop viel ze, in antwoord op Gerrits onthutste: „Maar, heusch Meester . . .” opnieuw uit:

„Hou je nou nog vol, dat je het niet-en dee? Nou jij ben me der ook centje, hoor. Maar als ik de Meester was, dan wist ik het wel met je. Nou, zoo meen IK het.”

Meester Botjes, die de eigenaardigheden zijner gediensstige kende, en wel wist, hoe onmogelijk het was, Mina in een redevoering te stuiten, wanneer ze het op de heupen had, zag nu eerst kans tusschen beide te komen.

„'t Is verregaand Mina, daar heb je groot gelijk aan. Maar laat den jongen nu eerst toch maar eens los. Dan zal ik wel verder met hem afrekenen.”

Of Mina nu gevoelde dat ze in haar drift, toch wel een beetje erg bazig de kamer binnengekomen was, dan of ze er in haar hart misschien toch niet zoo heel zeker van was, of Gerrit en „de belletjesmaker” van de drie vorige keeren, wel een en dezelfde persoon waren, ik weet het niet, doch zooveel is zeker, dat ze den jongen vrij liet en aftrok met een half gemompeld: „Als u 't dan maar doet, zie je, zoo meen IK het.”

Ja, die Mina was een goeie, trouwe, handige meid, maar als zij eenmaal iets meende, dan was het weinig menschen geraden, er een andere opinie op na te houden. Tenminste als je „goeie maatjes” met haar blijven wou.

„Kom eens hier Gerrit” zei Meester Botjes, die ondertusschen al weer was gaan zitten, nadat de deur achter Mina weer in 't schot was geschoten. De jongen gehoorzaamde. Maar hoe deemoedig en schijnbaar terneergeslagen, hij nu ook stond tegenover den man, dien hij al zoo veel onaangenaamheden berokkend had, deze kon niet vergeten, dat het nu toch ook altijd *deze* jongen moest zijn, die hem het leven vergalde. Daardoor ook waren Meesters woorden misschien zoo bitter, toen hij zei:

„Jongen, jij bederft me het genoeg weer van m'n geheelen verjaardag.”

Want dat Gerrit onschuldig kón zijn, zoo als een goed rechter begint te veronderstellen, dat hij misschien met

een andere bedoeling gekomen was ditmaal, dan om kattedwaad uit te voeren, daar dacht de jarige niet aan.

„'t Was immers net iets voor Gerrit. En *die* jongen maakte immers altijd de boel aan den gang!”

Ach, Meester, Meester, hebt u dan nog niet gezien, dat de knaap een pakje in z'n handen heeft, zorgvuldig in schoon papier gevouwen? Zie dan toch nu en hoor het, hoe Gerrit, de onverschillige, onbarmhartige Gerrit in snikken losbarst op uw harde woorden. Heusch hij had het zoo goed bedoeld. Hij had zich zoo geschaamd dien avond van den brand. En hij heeft zich echt voorgenomen niet meer mee te doen, wanneer de andere jongens u mochten plagen. En weken lang heeft hij het verdragen, dat die anderen hem voor een hebberrige, gierige knul scholden, als hij blauw van kou, vrijwillig de baan veegde om wat centen bij elkaar te krijgen. En hij heeft het niemand, niemand gezegd, waar hij naar toe ging van avond, toen hij met z'n gespaarde geld naar Schreurs stapte om daar een reusachtigen, prachtigen verjaarskoek te koopen, met „Ter uwer Verjaring” in witte suiker er op. En hij had er zich zoo veel van voorgesteld u die te brengen en dan te zeggen: „Meester, dat is voor uw verjaardag en ik feliciteer u wel. En u moest me maar vergeven, dat ik zoo leelijk tegen u gedaan heb. En of u weer goed op me wou zijn.” Ja, zoo had hij al weken gedacht, dat het gaan zou en was hij inwendig zoo blij geweest, omdat hij heelemaal uit zijn eigen dit nu eens verzonnen had, om veel kwaads weer goed te maken. . . . En nu liep alles zoo heel anders. Toch heusch, die „belletjesmaker” was hij niet geweest.

Ach Meester, een beetje medelijden met den zoo te recht bedroefden knaap.

Eer nu ook de *goedheid* van z'n hart. En kom, maak met een vriendelijk woord en een overgeschoten krentenbol en een dampend kopje uit Moeders ketel alles maar weer in 't reine!

Nu, toen met veel horten en stooten, dit een en ander door Meester Botjes begrepen was, toen *maakte* hij het ook goed, meer dan goed. Want de ontdekking dat z'n heldhaftige daad bij den brand, zoo gunstig een invloed op Gerrits hart had gehad, was misschien wel de heerlijkste zegen, waarmee God hem van daag gezegend had.

En dat het van Gerrits kant alles echt gemeend was, ondervond Meester Botjes in het halve jaar, dat hij den jongen nog in zijn klasse had. En ook later zijn die twee goede vrienden gebleven.

HOOFDSTUK VII.

Over de vraag, hoeveel een Fransch brood van een dubbeltje kost. Hoe weeke ham en een zwarte jas zich verdragen. Waarom Gerrit zich zelf voor 't hoofd wou — en Oom hem ergens anders ging geven.

In de hoogste klasse, bij Meester Slob, viel niet veel gekheid te maken. Trouwens oom Peter maakte het „Gewitje” zoo duidelijk, dat het tijd voor hem werd eens iets mee te gaan verdienen, en bovendien begon de jongen het zóó vervelend te vinden, als hij telkens knapen van zijn leeftijd en jonger vaak naar de werkplaats zag trekken terwijl hij op de banken kon blijven zitten, dat hij in z'n laatste jaartje tamelijk goed „aansputterde.”

Slechts een keertje had de geheele klasse, de hoogste dan nu, om hem geschaterd en dat was gelukkig *niet* om een onbeschaamdheid geweest, maar

om een echt leuk antwoord, dat hij gaf. Meester Slob nam het hem dan ook niet kwalijk, want hij lachte wel eens graag met z'n jongens, als ze maar weer even vlug van uitscheiden wisten.

't Was onder de rekenles. En Meester was reeds een klein half uurtje met de deeling van breuken bezig geweest, zoodat de jongeluitjes er een beetje vermoeid van waren en sommigen de belangstelling kwijt raakten. Nu, om ze toch weer in een opgewekte, frissche stemming te brengen voor de volgende les vroeg hij toen plotseling aan „Gewwitje” wiens oogen ook niet al te veel oplettendheid meer verraadden: „Jij, Gerrit, hoeveel kost een Fransch brood van een dubbeltje?” De jongen schrok toch even op uit z'n gemakkelijke houding, bij dat forsche stemgeluid. Maar aanstonds zich herstellende antwoordde hij snel en gevat: „Zeven centen Meester, bij bakker Jansen, als het een oud is.”

Groot gelach van de andere snuiters. Een „goed zoo” van Meester en toen gingen ze met lust en opgewektheid aan hun „schoonschrift”.

Belangrijks viel er overigens in Gerrits laatste schooljaar niet voor. En toen de dag van scheiden eindelijk aangebroken was, kijk, — wie had dat nog kunnen denken — toen ging „Gewwitje” niet alleen, zooals dat een fatsoenlijken jongen betaamt, van de Meesters afscheid nemen, maar het speet hen waarlijk, dat de jongen ging.

„Ja, ja,” zei de heer Slob tegen Meester Botjes, toen ze beiden den toch wel opgetogen jongen even nakeken nog, dien laatsten Maart, „een ruwe diamant, en er moet nog veel aan geslepen worden.”

Nu, dat was dan toch nog een betrekkelijk heel gunstig oordeel. Alleen, oom Peter, en tante Antje vooral, waren

in den laatsten tijd nu niet zoo erg met neef-lief ingenomen.

Wonderlijk toch, zoolang de jongen op school slecht oppaste ging het in huis redelijk goed, maar sinds hij zich voor z'n onderwijzers gebeterd had, nam het aantal streken thuis onrustbarend toe. En nu kwam „Gewwitje” voor goed en den heelen dag thuis, want hij zou bij oom in de leer komen. Hoe moest dat gaan, hoe moest dat gaan?

't Ging goed in de eerste dagen. Best zelfs. Aan 't eigenlijk werk was „Gewwitje” nog niet toe. Een boodschap hier, een boodschap daar: dat leek den baas wel. 't Was een leven van vroolijken Frans. Maar al spoedig kwamen de klachten. De nieuwe zwarte jas voor den koster, een lakensche nog wel, was met een geweldige vetvlek op de borst ten huize van dezen eerwaardigen persoon bezorgd door „Gewwitje” en kwam zonder dezen maar met een flink standje bij oom Peter terug.

Met gebogen hoofd en het oog onafgewend op het bedorven kleedingstuk in z'n handen gevestigd, had de goede man, geheel ontdaan den vertoornden koster aangehoord. Hij was een kleermaker met gevoel, met liefde voor z'n vak en ook op z'n werk paste hij het „met God en met eere” toe. Daarom deed het hem dubbel pijn, als er aanmerkingen kwamen van z'n klanten. En deze aanmerking was gegrond, zeer gegrond. Toen hij dan ook in z'n werkplaats-huiskamer terug kwam, zat het er voor „Gewwitje” dik op. De jonge stopte midden in z'n vroolijk fluitwijsje, op 't zien van oom's gansch veranderd gezicht.

„Hoe komt die vlak op die jas, jongen?” En de bedorven plek kwam onheilspellend dicht onder Gerrits neus. Onthutst staarde de knaap het onheil

aan. Maar bij z'n vele ondeugden had hij tenminste veel eerlijkheid in z'n karakter. En rondweg bekende hij dan ook. Hij was de deur uit gestapt gisteren, met de jas op den arm in een donkeren doek. En toen had hij ongelukkig genoeg de mand van den slager zien staan voor het huis van Schreurs. Hij begreep terstond dat Piet Driessens, z'n schoolkameraad, en de veelbelovende zoon van den Oosthuizenschen slager, dan ook wel in de buurt zou zijn. Ja, waarlijk daar stond hij in den winkel bij Schreurs. Een kostelijke gelegenheid om eens een grap uit te halen. Vlug het deksel van de mand weggedraaid, eens even geneusd en toen handig een pakje er uit genomen. Vlug wat, want daar kwam Piet al. Een, twee, daar was het al verstoppt onder den doek.

„Zoo Gewwitje,” zei Piet, „waar sta jij zoo naar te kijken?”

„Naar dien hond,” antwoordde Gerrit met een leuk gezicht, „kan die ook een pakje uit je mand hebben gestolen?”

Met een schrikachtige beweging keek Piet in de mand en ja wel hoor, het pakje gesneden ham was weg. Toen Piet aan het loopen, den hond achterna. En nauw was t-ie voort of Gerrit lei weer stil het pakje op z'n plaats.

Wat had hij een schik gehad toen de gefopte na enkele oogenblikken hijgend en blazend maar zonder ham terugkeerde.

„Had-ie het niet?” vroeg Gerrit nog zoogenaamd op deelnemenden toon.

„Ik weet het niet jong, maar ik geloof.... hè, dat is flauw.” Piet had in de mand gekeken en het vermiste pakje weer op z'n oude plaats gezien. „En 't is heelemaal losgegaan ook. Kijk nou toch eres! Wat doe je der ook aan met je knuisten.”

En toen Gerrit gezien had dat de grap zoo weinig in den smaak viel, was hij gauw opgestapt natuurlijk. Maar hij was geducht geschrokken, op het oogenblik dat hij bij het rechtschuiven van den doek een stuk weeke ham op de jas gevoeld had. Wel had hij, handig genoeg de bedorven plek naar binnen gevouwen, maar daarmee de zaak slechts verergerd. En nu hij de gevolgen zijner daad zag, ja nu had hij zich wel voor 't hoofd willen slaan, vooral omdat Oom het zich dan toch zoo allergeweldigst scheen aan te trekken. Ja wel, dat gaat zoo, berouw steeds na de zonde. En ditmaal volgde daarna nog wat straf en niet zoo weinig ook.

„Ga jij nu maar in minder dan de helft van geen tijd naar boven mannetje,” zei Oom nadat hij neefs broek wat gestreeld had, „en reken er niet op, dat je er van daag weer van daan komt, hoor je.”

Gerrit hoorde het en toen hij na een minuut of tien op z'n hokje gezeten te hebben, Oom den sleutel hoorde omdraaien, toen begreep-ie het ook:

Binnenblijven was de boodschap.

(Wordt vervolgd).

GERRIT PRIK.

(Vervolg van blz. 182).

HOOFDSTUK VIII.

Gerrit krijgt huisarrest. Van het verdrietigste werkje en een oude jas. Wat in 't avonduur van zekeren zomerdag op 't Oosthuizensche kerkplein werd afgespeeld. Hoe de netste man van 't dorp een cuilen hoed, Oom Peter een standje en een klant minder kreeg. En welke gevolgen dat voor Gerrit en Petertje had.

't Is maar gelukkig, dat de vertoorndste mensch toch niet heel lang achtereen boos kan *blijven*. Wie weet hoe lang onze „Gewwitje” anders na die noodlottige kostersjas-hamgeschiedenis, wel boven in de eenzaamheid had moeten *blijven*. Maar al duurde het dan voor ditmaal slechts een paar uurtjes, hij had er volop z'n bekomst van. Met de beste voornemens omtrent stipte, gehoorzame en onverwijde bezorging van alle mogelijke toekomstige boodschappen, betrad hij de woon-werkkamer van baas Prik weer. Doch deze was verstandig genoeg „Gewwitje” voorloopig

XXIV

maar *geen* pakken of pakjes meer te laten bezorgen. En zoo kreeg onze maat de zwaarste straf eerst, toen Ooms booze bui al lang weer overgedreven was. Want 't was een echte straf voor den levendigen woelwater om morgen, middag en avond met de beenen gekruist op de naaitafel te zitten. O, de uren duurden zoo lang, zoo lang wanneer je ze ging meten naar 't aantal steken, die er ingeprikt werden, wanneer ze gingen dansen op den eentonigen maat van het oude klokje aan den wand: tik-piek-tak-piek-tik-piek-tak. 't Was haast niet om uit te houden!

En buiten joelden de jongens in 't speelhalfuurtje, en de musschen kwetterden uittartend en in dolle buiteling langs het raam fladderend en de zwaluwen gierden — en hij mocht binnen *blijven* — o, 't was niet om uit te houden. Soms, ja dan scheen Oom dat ook wel te begrijpen en dan gaf hij den jongen na zessen vrijaf. Maar nauwelijks had de goede man dat een of twee keer gedaan, of hij had er al weer spijt van, want zoodra was de jongen

16

niet onder je oogen vandaan, of hij haalde weer kattedwaad uit. En de arme menschen, die daar het slachtoffer van werden, kwamen natuurlijk bij baas Prik klagen.

Zoo zat Gerrit op een mooien zomeravond weer met een verdrietig gezicht het verdrietigste werkje dat zich denken laat op te knappen, nl. een oude jas uit elkander te tornen. 't Was verrukkelijk buiten, en die oude jas had zoo'n haast niet, — baas Prik wist het evengoed als Gerritneef; maar: „ledigheid is des duivels oorkussen” en de jongen zou de straat niet meer op, dat zou-ie niet. 't Kòn eenvoudig niet. Want wat had-ie nu gisteren weer uitgehaald?

Wel, met hun vieren — Gewwitje, Willem Verdonk en Teun Land natuurlijk, maar, (tante Antje moest het tot haar schaamte bekennen): de eens zoo zoete Peter was er ook bij geweest, — goed, met hun vieren dan, hadden ze, van zes tot bij zevenen misschien, achter 't huis krijgertje gespeeld, bokgesprongen, hardgelopen en wat spelletjes iedere jongen meer op z'n duimpje pleegt te kennen. Maar tegen dat 't zoo donker werd, waren ze, ondanks 't verbod om van huis weg te loopen, afgedwaald naar de kom van 't dorp. Geen Oosthuizensche jongen speelde ergens liever dan op het markt- of kerkplein. Nu was dat ook een heerlijke gelegenheid.

Dat tochtje zou ze dan ook waarlijk niet zoo kwalijk genomen zijn. De jongheeren hadden echter genoeg van de gewone spelletjes. Er moest wat buitengewoons, wat echt leuks verzonnen. En daar gingen de vier ondeugende breinen aan 't broeden.

„Nou, wat moeten we nou doen?” informeerde „Gewwitje” na een halve minuut nadenkend zwijgen.

„Ja, zeg jij 't maar” meende Teun Land.

Daar schoot zoo waar Petertje uit z'n slof:

„Hoow es, jongens! Ik weet wat!”
„'t Zal wat wezen,” viel Willem Verdonk smalend in, „maar toe maar, zeg maar op, wat wou je?”

„We gaan met z'n drieën het winkeltje van vwouw Dwuneman binnen, vwagen naaw alles, laten dew alles uitpakken en dan komt de vewde man binnenhollen en die woept: „Toe jongens, kom és, dew is wat aan de hand.” En dan dwaven we allemaal weg en laten vwouw Dwuneman met dew uitgekakte wommeltje zitten.”

„Hm,” meende Teun Land, die blijkbaar het plannetje niet geheel verwerpe-lijk achtte.

Maar „Gewwitje” was er van stonde aan tegen.

„Een flauwe bak” beweerde hij gewichtig minachtend. „'t Mensch legt nooit iemand een stroo in den weg. Neen laten we die stakker 't leven maar niet zuur maken. En wat is daar nou ook eigenlijk voor leuks an.”

„Zeg jij dan wat aawdigews” zei Petertje, een beetje spijtig omdat zijn knus plannetje zoo weinig bijval vond. Gewwitje gevoelde, dat hij na zijn tamelijk hoogen toon van zoo even, wezenlijk verplicht was met een beter voorstel voor den dag te komen. Nog even prakkezeerde hij en toen zei hij eensklaps beslist:

„Lui, let op! We zullen pret hebben van avond, dat beloof ik je.”

De snaken wisten wel, dat „Gewwitje” op dat punt zich nimmer aan grootspraak schuldig maakte. En zich bij voorbaat verkneuterend in 't vooruitzicht op een echte streek, traden ze dichter op onzen held toe, staken de hoofden bij elkander en toen begon een gesmoes en gesmiespel waar het eind van weg was.

Eindelijk scheen de kool gestoofd te zijn. Grinnekend begonnen de gasten

hunne broekzakken te doorzoeken en spoedig hadden ze uit derzelver geheimnisvolle diepten 't een en ander aan 't grauwend schemeravondlicht gebracht, dat tot volvoering van 't gesmede plan dienstig en noodig scheen te zijn. Ze liepen van de plek waar ze stonden, de lange kerkmuur een eind langs, draaiden ten slotte naar de voorzijde om en knutselden daar ter manshoogte iets in een der voegen. Daartoe moest Teun Land op Willems schouders klimmen, terwijl Gerrit bij den eenen en Petertje op den anderen hoek der kerk op den uitkijk werd gezet, om te zien of zich geen der beide veldwachters vertoonde, daar deze heeren meestal meer belang in dergelijken arbeid stellen, dan jongens gemeenlijk aangenaam is.

Maar Teun kwam zonder stoornis klaar. Nu stapte het edel viermanschap op de huizenrij vlak tegenover den hoofdingang der kerk toe. Daar tusschen was het kerkplein 't smalst en zeker niet meer dan zes of zeven Meters breed. Tegen den muur van een der woningen, recht over de kerkdeur werd de vertooning van zoo even onder dezelfde voorzorg nog eens herhaald, liep er weer zonder stoornis af en daaropschenen de gasten voorloopig met hun voorbereidende maatregelen klaar te zijn. Althans ze trokken zich een huis of vijf terug en gingen daar met het onnoozelste gezicht tegen het stoephek geleund, genoegelijk een beetje staan keuvelen.

„Bom” viel eensklaps de klokkeslag in de vredige avondstilte neer.

„Daar heb je 'em zeven’ fluisterde Willem. „Bom” zei de klok voor de tweede maal.

„Ja, jongens” vulde Gerrit aan, „nou komt ie dadelijk. Pas op!”

„Bom” dreunde de klok voor den derden keer. En in spanning telden de vier ondeugden mee.

„Bom.” Vier.

„Daar is 't-ie al” meende Peter.

„'t Is niet-es” sprak Teun, dwars door den vijfden „Bom” heen.

Nog een „Bom”. Dat was zes.

„Als 't maar lukt” twijfelde Gerrit weer. „Ik ben bang dat het een beetje te hoog — „Bom”.

Dat was zeven. 't Werd weer muisstil.

Maar er waren wel meer menschen geweest, dienaar 't slaan der klok hadden geluisterd.

Wel zeker. Daar had je meneer Sparkel b.v. de nieuwe klerk van den notaris. Of klerk? klerk was-ie eigenlijk niet. Ze zeien dat-ie zelf ook al notaris was: „kanderdaat-notaris,” maar dat-ie geen baantje kos krijgen. En nou scharrelde hij maar zoo wat om, bij den ouden notaris, als vijfde wiel aan den wagen, weet-je.

Nu, wat er van al die dorpspraatjes waar was, zullen we maar in 't midden laten. In ieder geval meneer Sparkel was er, — op 't notariskantoor. — Vòòr den eersten slag had hij z'n handjes gewasschen. Dat was netjes. Bij den tweeden schikte hij voor den spiegel z'n mooie dasje wat recht. Dat was ook netjes. Bij den derden haalde hij z'n zakkammetje door z'n haar en daarna door z'n kneveltje want hij was nog jong. Allemaal heel netjes. Bij vier trok hij z'n lichte jasje aan. Dat was ook netjes. Bij vijf zette hij z'n hoed op, een mooien, glimmenden, hoogen, zijden — hij droeg hem altijd en het stond hem zeer netjes. Bij zes schoof hij z'n glacé-handschoentjes aan, welke hem keurig netjes stonden en bij zeven stapte hij de deur uit, nog even over den schouder in den spiegel kijkende, waar in hij een mensch zag in alle opzichten „netjes.”

Zeer met zich zelf ingenomen liep hij een oogenblik later door de stille

dorpsstraten, niet vermoedend dat al de Oosthuizensche jongens, — misschien de meisjes en groote menschen ook wel, — hem juist om die zelfingenomenheid en pronkzieke hoogmoed „onuitstaanbaar” vonden en hem voor „fat” scholden. Bij een draai van den weg sloeg hij het pad naar 't kerkplein in om zóó zich naar z'n woning voorbij de kerk te begeven. Dat zelfde gangetje maakte hij iederen avond en precies op denzelfden tijd. Ieder Oosthuizer wist dat en onze jongens ook wel.

Kijk hem daar nu eens in het valse avondlicht als een trotsch goudhaantje voortstappen. Nu is hij vlak bij ons viertal. Beleefd gaan de petjes af — o, veinzaards! — Maar meneer Sparkel stapt door, vol van zichzelf, niemand ziende, niemand groetend.

Half gesmoord lachend, kijken de snaken hem na. Daar komt hij op 't smalste punt van 't kerkplein. Hij doet nog een stap, twee, drie en — ja hoor, 't lukt. Eensklaps voelt de heer Sparkel zich door onzichtbare handen den fraaien hoed van het fier opgeheven hoofd gelicht, terwijl genoemde nuttige en sierlijke *hoofdzaak*, zeer tot schade van z'n smetteloozen glans, een moment later tegen het aardrijk sukkelt.

Verbaasd en verbouwereerd kijkt meneer Sparkel naar omhoog en de donkere avondlucht in zonder evenwel iets te zien. Ternauwernood zelfs vindt zijn angstig zoekend oog het geliefde hoofdsieraad weer, dat door het speelsch vernuft van 'tzomeravondkoeltje zoetjes, maar zeker in de richting der giechelende jongens en door het stof der dorpsstraat wordt voortgerold. Toch, het gelukt hem, met eenige stevige passen den voortvluchtige te achterhalen: een enkele veeg met de mouw van het lichte jasje om het ergste vuil te verwijderen en — in plechtstatige rechtheid prijkt het prachtstuk weer

spoedig op 's heeren Sparkels netgekamd hoofd. Weer stapt hij huis-toe; weer komt hij in de vernauwing tusschen de huizen en de kerk en — weer schijnen zich de onzichtbare handen van z'n hoofddeksel te willen meester maken. Ten minste het gevaarte waggelt reeds achterover. Maar ditmaal is heer Sparkel beter op z'n hoede dan zoo straks. Nog net bij tijds slaat hij de handen boven 't hoofd, grijpt den hoed en — tegelijkertijd lost zich het raadsel der geheimzinnige handen op, want z'n pink slaat daar ginds in 't onzichtbare boven hem om een strak gespannen draad.

Ha, juist, hij is dus beetgenomen. Men — wie dat weet hij niet — men heeft daar tusschen de kerk en een der huizen een draad gespannen, omdat men er op rekende dat hij met z'n keurigen hoed hier langs zou komen. Immers niemand anders in heel Oosthuizen liep geregeld met een hoed hoog genoeg om het schelmstuk te doen gelukken. En dat had men hem aan durven doen, hem, meneer Sparkel, candidaat-notaris en de *netste* man van heel dit verwenschte nest? 't Was schandelijk! In hevige woede zocht z'n toornig oog langs het stille plein of de schuldigen nog te ontdekken waren. Ja, daar schoten onder verbaarlijk gelach die vier rekels, waar hij zoo straks langs gekomen was, een hoek om. Dat was een teeken van schuld, onbetwistbaar. Goed. Hij zou de rakkers toch wel krijgen. Al had hij den schijn aangenomen hen niet te zien, toen ze zoo geveinsdelijk vriendelijk hem groetten, zoo even, hij wist drommels goed, dat de jongen van dien bultigen snijder Prik, voor uit het dorp er bij was, en hij wou dan wel eens zien of dergelijke straatschenderij ongestraft hier en tegenover iemand als hij gepleegd zou mogen worden.

Zoo was dan meneer Sparkel met opgetogen zeil naar den huize Priks gestevend en had daar de fiolen van z'n toorn ganschelijk leeg gestort. 't Was een schande, dat hij, Prik, z'n kinderen, als het ten minste z'n kinderen waren, — (oom Peter wist het zelf ook niet, wijl hij op 't oogenblik en Petertje en Gewwitje miste) — zoo slecht opvoedde. Ze zouden voor galg en rad opgroeien. En Prik behoefde er niet op te rekenen, dat hij meer een slag werk van hem, meneer Sparkel, te doen zou krijgen. (De candidaat had één vetvlek uit één lichte zomerbroek laten wegmaken). En eindelijk zou de Burgemeester met het feit in kennis worden gesteld en dan kon Prik maar afwachten, wat er wel van komen zou.

Meneer Sparkel, keurig netjes, maar met een vuilen hoed, af. En baas Prik kon met een onaangenaam en ongerust gevoel op de beide kwâjongens blijven wachten. Ach, om meneer Sparkels klandizie gaf hij nu wel niet zoo heel veel, en de jongens zou hij wellicht minstens zoo goed opvoeden als dat verwaande meneertje, — maar wat deze van den Burgemeester gezegd had, zie, dat stond baas Prik maar heel niet aan. 't Was wel geen misdaad iemand den hoed van 't hoofd te wippen; doch zoo lang hij leefde was hij zelf nog nooit met politie of overheid in aanraking geweest en voor geen geld ter wereld zou hij gewild hebben, dat hij om die ondeugende bengels er nu wèl wat mee te maken kreeg. „Met God en met eere” dat was nóg z'n stelregel en meteen door spookte hem nog een spreekwoord door het puntige brein n.l. dat het met groote heeren kwaad kersenen was.

Toen Gewwitje en Petertje een kwartiertje later binnenstapten, wisten ze al lang dat er een potje voor hen te

vuur stond. Nu, ze kregen dan ook een ongemakkelijke schrobbeering, de toezegging dat ze geen deur meer uit zouden, al vielen de musschen ook dood van 't dak door de warmte, en als toegift de liefelijke voorspelling, dat ze hoogstwaarschijnlijk nog in de handen van 't gerecht zouden komen, omdat meneer Sparkel 't bij den Burgemeester aan was gaan geven. Daar konden ze het voorloopig mee doen.

En zoo zullen jullie nu wel begrijpen waarom Gerrit op dien zekeren mooien zomeravond — een dag later — met een verdrietig gezicht het verdrietigste werkje dat zich denken laat, n.l. het lostornen van een oude jas, zat op te knappen, terwijl daar volstrekt geen haast bij was, — zonder dat dezen aanblik Oom Peters hart zoo zeer vermurwde, dat hij hem al was 't maar een half uurtje buiten liet.

HOOFDSTUK IX.

Wat er onder de linde verhandeld werd. Hoe lastig het is „andermans kinderen” op te voeden. Over de vraag of Gerrit een goed hart heeft. Van een val uit een raam en van diefstal.

Die heerlijke zomersche dag, waarin Oom Peter, tegen z'n gemoed in eigenlijk, en zoon en neef van de liefelijke buitenlucht verstoken gehouden had, was voorbij. 't Was volslagen donker geworden en de jongens waren reeds naar boven. Nu heerschte in Oosthuizen wel de goede gewoonte, dat ook de groote menschen op tijd te kooi kropen, maar voor ditmaal had onze eerlijke snijder, toch nog geen lust om de wel wat erg warme veeren op te gaan zoeken. Z'n vlijtige vrouw was druk in de weer om nog 't een en ander voor „morgenvroeg” in gereedheid te

brengen en stond zoo wat klaar om naar de slaapkamer te stappen, toen haar man voorstelde eerst nog een oogenblikje achter 't huis, buiten te gaan zitten. Nu, ze vond het zelf ook ruim warm voor de wol, en ze had wel gemerkt, dat Peter iets had, dus maakte ze geenerlei bezwaar en weldra zaten die beitsjes onder de linde een paar Meter van 't nette huisje af. In 't eerst zeien ze weinig of niets: een enkel woord als: „Prachtig weer!” een enkele uitdrukking als: „Wat is 't bladstil, niet?”, dat was al.

Op een afstandje kweelde zacht en smeltend een late nachtegaal en van tijd tot tijd slechts ritselde even het avondwindje door de blaren boven hun hoofd. Maar 't was of onze goede snijdersbaas te midden van die vredige omgeving zijn zorg slechts te meer voelde drukken. Hij zuchtte. Onwillekeurig schoof z'n vrouw een beetje dichtter op hem toe en haar hand op de zijne leggend vroeg ze:

„Heb je zorg, Peter? Hindert je wat?”

„Ja, vrouw,” zei hij kort en een beetje bits, zooals hij dat gewend was te doen met z'n hooge stem. „Ik weet niet wat ik met de jongens moet beginnen.”

„Tsja,” dubde Moeder Antje bezwaarvol, „tsja! Och met Petertje zou het nog wel gaan, zie je, maar Gerrit, ja Gerrit.”

„Verbeeld je nou toch, dat we om dat gevalletje van gisterenavond met den Burgemeester te doen krijgen. Dat zou ik toch vreeselijk vinden!” meende Peter.

„Kom, kom,” suste de vrouw, „meener Sparkel zal dat niet doen.”

„Nou, ik weet het nog niet.” Onrustig schoof baas Prik op de bank heen en weer. „'t Is een jong, druk, winderig heertje. Hij is best in staat het te doen. En de Burgemeester heeft graag, dat

het dorp een goeien naam houdt, vooral tegenover vreemdelingen.”

Moeder Antje wist daar weinig op te zeggen en dus zwegen beiden maar weer een poosje. Eindelijk besliste zij:

„'t Is allemaal Gerrit z'n schuld.”

„Och, Peter is even goed ondeugend, vrouw.”

„Ja, best, maar Gerrit heeft hem zoo gemaakt. Want uit z'n eigen zit er in onzen jongen geen ééne slechte streek.”

„Gerrit z'n streken zijn ook niet slecht vrouw.”

„Zeg, dat nou niet Peter,” — moeder Antje liep zoo waar warm, — „want die geschiedenis van den koster z'n jas, was wél slecht.”

„Dat is onnadenkendheid vrouw, zorgeloosheid, anders niet. En vergeet je dan wat Meester Botjes ons verteld heeft over dien koek op z'n verjaardag? Daar spreekt toch een goed hart uit. Maar 't is een gast, die je de handen vol geeft, dat is zeker.”

„Nou of-t-ie” meende Moeder weer, „'t is niet alles hoor, andermans kinderen groot te brengen.”

Peter Prik beluisterde daar een toon, die hem niet aanstond. En om z'n vrouw nu dadelijk te laten voelen, dat ze dat harde woord toch eigenlijk zelf niet meende, zei hij bruusk:

„Weet je wat het beste is, vrouw, we sturen den jongen naar z'n vader terug!”

„Meen je dat Peter? Moet de stakker dan weer zonder toezicht dagen en dagen langs de straten slijpen? Dan komt er heelemaal niets van hem terecht. En hij heeft toch zoo'n goed hart . . . .”

„Dat heb ik gezegd,” viel baas Prik schalksch in.

„Nu, goed dan,” stemde z'n vrouw lachend in, „dan zeg ik het je nu nà. Dus je meende het niet, he? Neen, dat dacht ik ook wel.”

En baas Prik besloot met de woorden:

„Och vrouw, we zullen 't maar aan den Heere overlaten. Wij kunnen planten en zaaien en binden en natmaken, maar je weet wel 't is een Ander, die den wasdom moet geven. Laten wij maar probeeren ze groot te krijgen allemaal, als 't kan „met God en met eere.”

Dit zeggende streek hij zich met de magere hand over 't voorhoofd, als wilde hij alle zorg wegvegen en stond op om in huis te gaan.

* * *

Het scheen echter wel of 't er dien avond op gezet was, dat het echtpaar Prik met alle geweld ver over tijd ter ruste moest gaan. Want ze waren nog niet onder 't looverdak van de oude linde vandaan, of een wonderlijk iets greep er boven hunne hoofden plaats. Een benauwde kreet en een vervaarlijk geritsel, alsof er een zwaar voorwerp door het dichte loover van den wingerd tegen het huis naar omlaag slierde trof hun oor. En onmiddellijk daarna zagen ze het bedoelde voorwerp op den grond komen, waarbij het een zeer verstaanbaar „au” uitte, daarna zich haastig oprichten en sprekend de gedaante van een jongen aannemen. Naderbij gekomen bevonden ze zich tegenover „Gewitje.”

„Wat voer je uit, jongen?” vroeg baas Prik onthutst.

„Ik val, Oom,” was het lakonische antwoord.

Onwillekeurig moest de kleermaker om dat woord lachen. Maar hij hield zich goed en vroeg boos verder: „Zoo? Maar hoe komt het dat je valt?”

„Ik was nog niet naar bed, Oom.”

„Nee, dat begrijp ik ook wel. Maar wat voerde je dan uit?”

Nu, we weten wel, Gerrit was met al z'n ondeugd geen leugenaar en hij

bekende dus eerlijk: 't Was zoo warm om naar bed te gaan en toen heb ik de raamdeurtjes opengeslagen en ben in het kozijn gaan zitten.

„Maar dan kon je toch niet vallen, rekel.”

„Ja, Oom, maar ik had m'n beenen over het kozijn geslingerd. En m'n ééne voet stond schrap tegen een van de luiken. En toen u onder den boom vandaan kwam schrok ik en toen schoot het luik in eens weg en toen viel ik.”

„Kind, kind,” viel tante onthutst in, „je hadt wel dood kunnen vallen. Ben je nou zoo pardoos van die hoogte naar beneden gesukkeld?”

„Ja, tante, maar ik greep net gelukkig een tak en daaraan hield ik me even vast en ik slingerde me om en toen ben ik langs den wingerd naar beneden ge-gelejen.”

„En heb je je nou goed bezeerd?” informeerde tante verder, schijnbaar triomfantelijk, maar inderdaad vol bezorgdheid, want ze herinnerde zich den kreet.

„Niet erg, tante.” Maar hij wreef zich toch pijnlijk de handen.

„Zoo? Maar je schreeuwde toch.”

„Ja, even, toen ik beneden kwam.”

„Boven toch ook?”

„Nee tante.”

„Heb jij niet geschreeuwd? Man heb jij dat ook niet gehoord?”

„Nou of ik Moeder. Doch toen dacht ik dat het Peter z'n stem was”.....

Rits, daar kwam nog wat naar beneden, ditmaal achter hen. Tante merkte het niet eens, want zij maakte juist van de gelegenheid gebruik om Gerrit-neef nog eens eventjes te zeggen dat Petertje hun toch nooit zooveel last veroorzaakte. Nee, zòò iets deed Petertje nooit.

Maar zie, baas Prik is op 't gerucht achter hem, de duisternis van den tuin ingetreden om eens te zien wat daar gaande was. En met wien komt hij

daar nu terug tot in het volle schijnsel van het uit de gang stralende licht? Zoo waar 't is Petertje.

Moeders lofspraak op haar oudsten spruit versmolt halverwege in de verbazing over 't geen haar oog nu aanschouwde.

Wat bezielde die jongens, dan toch?

„Daar heb je nummer twee” nijdigde baas Prik, Petertje stevig in den halskraag vattend.

„En nou opgebiecht! Wat voerde jij in den tuin uit?”

„Ach, vadew” begon Petertje sniksnuiterend, „ik — ik zat in de linde — want 't was zoo wawm boven.”

„Maar hoe kwam je dan het huis uit?”

„Langs den wingerd, vadew.”

„Hm, zoo, dat kan wel zijn” zei baas Prik, „maar dat je in de linde zat, daar geloof ik niets van, mannetje. Daar hebben je moeder en ik onder gezeten en we zouden boven ons hoofd het minste bewegen gehoord hebben. Neen, laat mij jouw zakken maar eens navoelen.”

En wezenlijk daar kwamen twee, drie, vier mooie roodwangige appeltjes uit te voorschijn.

„Waar heb je nu gezeten, schelm.” De vertoornde vader hield den bedremmelenden jongen de aanklagende appels vlak

onder den neus. „Waar groeien die aan, he? Aan de linde?”

„Neen vadew.”

„Waar dan aan?”

„Aan den appelboom vadew,” hokte de jongen benauwd.

„O, zoo. Maar we zullen je leeren stelen mannetje. Van 't heele jaar zal jij der geen meer proeven, hoor. En nu allebei gauw naar bed. Marsch!”

Als baas Prik zoo begon, was het geen gekschere meer en in onmogelijk weinig tijd lagen de beide schuldige hoofden op hunne kussens, en weldra bewees hun regelmatige ademhaling dat ze ook de ondeugendheden van dezen dag weer op zij gezet hadden. Maar baas Peter en z'n vrouw lagen nog lang wakker, 't hart en 't hoofd vol zorgen en wat Moeder wel 't meest martelde was de gedachte dat „andermans kind” dit keer niet de meest schuldige was geweest. Dat was haar eigen kind.

En de gedachte waarmee de kleermaker eindelijk na lang omgooien, ongemerkt in slaap zakte, was deze, dezelfde van onder de linde: „En toch wil ik probeeren, ze allemaal groot te brengen, „met God en met eere” als 't kan.

(Wordt vervolgd.)

DE TARPANS.

(Een praatje over het paard en z'n familie).

Toen onze beminde Koningin nog maar een klein meisje was — haar vader leefde nog en 't moet dus vóór 1890 geweest zijn — kreeg ze eens op haar verjaardag een span allerliefste kleine paardjes cadeau. Dat prachtige geschenk had de oude Koning Willem

III zelf voor „Willementje” uitgedacht en ze was er dan ook recht mee in haar schik. Menigmaal, 't zij de vorstelijke familie op 't Loo of in de Residentie verblijf hield — kon men het toenmalige Kroonprinsesje onder geleide van een enkelen koetsier of lakei

GERRIT PRIK.

(Vervolg van blz. 248).

HOOFDSTUK X.

Waarin gesproken wordt van den Burgemeester en een kanarievogel. Hoe meneer Sparkel ontvangen wordt en weer aftrekt. Van een jas met een broekspijp.

De Burgemeester van Oosthuizen was een eerwaardig man naar z'n uiterlijk. Niet al te groot en niet al te klein; met een goed gevuld gezicht, van een paar peper-en-zoutkleurige bakkebaardjes omlijst; met heldere, levenslustige kijkers onder een paar borstelige wenkbrauwen; met een klein weinigje gezetheid ten laatste — (want dat vooral verhoogt plattelandsburgemeesterswaardigheid niet weinig) — kon hij zich soms zeer streng, zeer plechtig en zeer beslist aan zijn gemeentenaren vertoonen. Wat niet wegnam, dat ze allen heel goed wisten, dat Burgemeester in den grond der zaak een opperbest man was, met een vroolijk gemoed, dien ze niet graag zouden willen missen. En wie vandaag op

IXIV

's Burgemeesters kantoor geweest was zou bespeurd hebben, dat het volkomen juist was, wat de Oosthuizenars van 's mans goedaardige vroolijkheid vertelden. 't Was nog vroeg in den morgen en Zijn Edelachtbare liep nog in z'n kamerjapon, waarin z'n „buikje” wat goed uitkwam trouwens, vanwege de groote gordelkwasten, welke daar zoo waardiglijk overheen en van af hingen. Een gezellig calotje stond hem achter op den grijzen krullebol en hij floot. Nu was het ook net weer om te fluiten. Door het openstaande venster geurde lekkere zomerlucht naar binnen, drongen vroolijke kinderstemmen tot hem door en kon hij het blijde licht over de landen zien lachen. En wel liep hij naar hier en naar daar om even een krant of papier in de handen te nemen, maar eigenlijk deed hij toch niets dan genieten van de mooie tooi waarmee de goede God heel z'n gemeente overzonde.

De veldwachter, wiens zijdgeweer thans vredig aan den deurknop hing, waardoor ook hij veel van z'n gestreng-

20

heid was kwijt geraakt, maakte vreedzaam in een hoek der kamer op een tafeltje 's Burgemeesters vogelkooi — er zat een prachtige kanarie in, — schoon. En juist wilde hij met het fonteintje in de hand ter deure uit en om versch water voor het beestje gaan, toen hij meneer Sparkel, den candendaat-notaris tegen het „nette” lijf liep.

Ja zie je, dat was nou 't ellendig gevolg van 's Burgemeesters koppigheid om de gangdeur open te willen hebben. „De menschen moeten altijd gemakkelijk bij me kunnen komen, Veldwachter.” Dat klonk nu wel heel mooi, doch 't was dan toch maar een vervelend ding als zoo'n „pauwtjepronk” je juist op 't lijf kwam vallen, wanneer je zonder sabel bezig was een vogeltje schoon te maken. Want een van 's Veldwachters leefregelen was, dat de eerbied voor de Hooge Overheid er *in* moest blijven in de gemeente. En dan paste het hem toch niet om zich *zonder* sabel en Burgemeester niet om zich *met* een kamerjapon te vertoon.

Deze gansche overweging mocht de goede man evenwel in gedachten maken, tot het uitspreken er van kwam het niet. Daar zorgde meneer Sparkel wel voor.

„Is Burgemeester te spreken,” vroeg hij den Veldwachter tamelijk hoog en kortaf. Gelukkig werd den dienaar des gericht's een antwoord bespaard, want het kon wel eens minder vriendelijk geklonken hebben.

Doch 's Burgemeesters volle stem had reeds gezegd:

„O, jawel, meneer Sparkel, komt u maar binnen.”

En Veldwachter had dus niets anders te doen dan meneer Sparkel binnen te laten, hem een stoel te geven en zelf zich met het fonteintje te verwijderen.

„Een prachtige morgen, nietwaar?”

begon Burgemeester ter inleiding en omdat hij nog vol was van z'n genot.

„Wou u me ergens over spreken?”

„Ja Edelachtbare” — meneer Sparkel lei heel voorzichtig en netjes z'n mooien hoogen hoed naast z'n stoel neer, — „'t spijt me vreeselijk u te moeten lastig vallen, maar er is me iets heel onaangenaams hier in Oosthuizen gebeurd.”

's Burgemeesters gezicht betrok zichtbaar. Meneer Sparkel deed ook zò gewichtig.

„Toch niet iets ernstigs tegen uw persoon?” aarzelde hij.

„Ja, ziet u, ernstigs, ernstigs, dat is naar dat u het opvat. 't Was maar kwajongensspel, dat weet ik wel, maar ik zou er toch niet graag weer aan bloot staan.”

„Maar waarmee dan toch, heeft men u lastig gevallen?” vroeg de zenuwachtige Burgervader weer.

En nu volgde een uitvoerig relaas van 't geen wij reeds weten, omtrent het voorgevallene den avond te voren, doorspekt met vele hoogwijze opmerkingen omtrent de verregaande bedorvenheid van de tegenwoordige jeugd, slechte opvoeding, schandelijke handelwijzen en zoo al meer, 't geen een en ander slechts dienen moest natuurlijk om het gewichtige van 't heele geval nog wat aan te dikken. Maar wonderlijk, hoe meer meneer Sparkel er „in” kwam, hoe scherper hij voor zichzelf op nieuw voelde de verregaande snoodheid van 't aan hem gepleegde gruwelstuk — hoe minder ernstig Burgemeester de zaak scheen te vinden. 's Mans gezicht ontspande zich meer en meer en toen de candidaat-notaris, door het vuur van zijn spreken meegesleept, opstond om een aanschouwelijke voorstelling te geven van het hoofdmoment van 't verhaal: het geheimzinnig wegvallen van den keurigen hoed, toen scheen

Burgemeester een erg onverwachte hoestbui te krijgen, waarbij hem de tranen in de oogen kwamen en z'n buikje onbedaarlijk begon te schudschokken. Dan, die list was te vergeefs aangewend. 's Heeren Sparkels vertoord oog had zeer goed bemerkt dat Burgemeester lachte. Verontwaardigd hield hij eensklaps midden in z'n redevoering op en zei: „Vindt u dat aardig? Dan zal ik verder maar zwijgen. Doch ik begrijp best dat de kinderen zoo moeten worden als de ouderen hen zoo voorgaan.”

Doch daarmee had het jeugdige manneke te veel gezegd. Burgemeester was eensklaps z'n lachbui volkomen meester en met ernstig gezicht en met echte waardigheid ditmaal zei hij:

„Meneer, 't was te hopen dat alle kinderen zoo goed opgevoed werden als in onze gemeente. U, voor 't minst, schijnt nog niet te weten hoe 't u tegenover oude menschen past te spreken. Maar het geval zal ik onderzoeken, al vind ik het een eenvoudige jongensgrap, zooals wij er allemaal wel eens een uitgehaald hebben. En ik zal de jongens zeggen, dat ze u met rust te laten hebben natuurlijk.”

Daarmee kon meneer Sparkel gaan. Wel had hij de poovere voldoening Burgemeester uit z'n zonnig humeur gebracht te hebben. Doch ook dat niet voor heel lang. Want toen de Veldwachter reeds weer druk en vreedzaam bezig was de kooi verder in orde te maken, zag hij z'n patroon plotseeling opnieuw in een lach schieten, omdat deze zich nog eens 't tooneel met den vallenden hoed voor den geest gehaald had.

* * *

Nu trof het toevallig dat baas Prik dien morgen juist midden in 't dorp

moest gaan „passen”. En terwijl hij nu zoo na afloop daarvan langs 't burgemeestershuis kuierde en almede aan niets dan den liefelijken morgen dacht, zag hij me daar op eens meneer Sparkel van 't kantoor komen. 't Hart bonkte hem er zoowaar van in de borst. Er was niet aan te twifelen de candida-notaris was dan toch, hoewel nu eerst, bij den burgervader gaan klagen. Daar kon wat van komen. En tobbed en zuchtend was baas Prik achter meneer Sparkel aangesukkeld, die in z'n hevige verbolgenheid den eenzamen snijder niet eens gezien had, en met beschaamde kaken, had de kleermaker gezorgd zoo gauw mogelijk binnen z'n eigen woning te komen. 't Was hem toch of iedereen, voorbijkomend of op z'n akker aan 't werk, hem aankeek en er reeds van wist, dat zijn jongens met de politie in aanraking gekomen waren. Moeder Antje, hoewel druk met den middagpot bezig, las hem de ontroering ter stond van 't gelaat.

„Der is toch niets, Prik?” vroeg ze ontrust en belangstellend.

„Och ja, vrouw,” zuchtte hij, „die Sparkel kwam er van daan, hoor, van den Burgemeester.”

„'t Is toch niet waar?”

„Ja, vast en zeker. Daar zullen we nog wel niet af zijn.”

„Zou je dan denken Prik, dat ze der de jongens wat om zouden kunnen doen?”

„Ach, doen, doen! Dat nou wel niet zie je. Maar ik hou der niet van bij den Burgemeester geroepen te worden, om een „rappelement” te krijgen. Zie je en dat komt er toch van.”

En met nijldigen ruk smeed baas Prik z'n beentjes op de snijtafel en begon met een stroef gezicht te rijgen. Of hij echter z'n aandacht wel bij zijn werk had?

Nauwelijks had hij even een minuut

of drie, vier de lange, onsterke rijgdraad door zitten halen, — dat vervelende tuig brak ook nog telkens af, — en juist hield hij even de jas waaraan hij bezig was op armslengte van zich af om te zien hoe de mouw „viel,” toen plotseling een nauwelijks onderdrukt gegiechel van de twee bengels, Petertje en Gerrit, die tegenover hem zaten te tornen, hem verstoord deed opzien. Dadelijk probeerden de jongens hun lachlust te bedwingen, want er dreigde een onweersbui, dat zagen ze heel goed. Doch dat lukte maar slecht. Petertje begon dadelijk weer om Gerrits met moeite strak gehouden gezicht te proesten en deze moest toen natuurlijk weer om Petertje lachen.

„Zeg eres” zei baas Prik dreigend.

De jongens keken voor zich, maar 't lachen konden ze niet laten. Onafgebroken en streng keken de booze oogen door de in 't zonlicht blikkerende brilleglazen heen.

„Begrijp je me niet? 't Is geen tijd van lachen, als je pas iemand zooveel verdriet hebt aangedaan.”

Ja, de goede man had mooi praten: de bui scheen onbedaarlijk te zijn.

„Deksels, kwajongens” — als baas Prik dat zei werd het meenens — „scheiden uit met dat onzinnige gelach of ik zal 't je afleeren.”

't Hielp niet. Met moeite nog slechts bedwong de kleermaker zich. Daar wipt hij van z'n plaats en driftig de jas op tafel werpend schiet hij eensklaps op Gerrit toe, — die zat het dichtst bij z'n hand, — grijpt hem niet malsch bij 't oor en vraagt:

„Nou, en vertel nou maar eens op, waarom je zoo'n schik hebt.”

Bij voorbaat maakt Petertje wat meer ruimte tusschen zich en z'n neef, terwijl deze met pijnlijk gezicht en toch nog half lachend met moeite er uit brengt:

„Ach, oom... die jas...”

„Wat? Jas? Wou je me wijs maken dat je daàr om lachte?”

Het oor begon vooral niet minder pijn te doen. Er scheen dus een wat duidelijker antwoord verwacht te worden. En „Gewwitje” begon nog eens:

„Ach, au, ja Oom, au, heusch die jas, kijk u dan zelf maar.”

Onwillekeurig liet de hand het oor los en strekte zich uit naar de pas neergeworpen jas. En toen... toen zag baas Prik het dadelijk ook. Hij was zoozeer verstrooid geweest, dat hij een broekspijp in het armsgat geregen had. Dat was een malle vertooning. Hij zag het nu zelf ook wel. Maar juist wijl hij bemerkte dat de jongens toch wezenlijk wel eenige redenen hadden gehad om te lachen ditmaal, daarom voelde hij zich nog minder op z'n gemak. En boos beet hij hen dan ook toe:

„En toch zul je uitscheiden met lachen, versta je? Dat is allemaal jullie schuld, allemaal.”

Er heerschte dien morgen verder een zeer pijnlijke stilte in de anders vaak zoo gezellige woning van baas Prik en 't scheen vooral de jongens toe, dat het wel nooit twaalf uur zou worden.

* * *

Toch, eindelijk werd het etenstijd. Oef, dat was een opluchting. Je eens te kunnen verzetten, wanneer je zoo lang achtereen stil had moeten zitten, dat was een heerlijkheid. Ooms bui was ook weer een beetje bijgetrokken, toen hij z'n lievelingsgerecht: aardappelen met wortelen en een stukje spek, op tafel zag dampen en ook de gasten beloofden zich den maaltijd eens geducht eer aan te doen.

Maar het Prikkendom was nog maar

halverwege, — immers moeder Antje had nog pas voor de tweede maal opgeschept, toen de deur geopend werd en zich het gehelmde hoofd van den veldwachter vertoonde. Alle eetlust was opeens verdwenen. De jongens werden rood, baas Prik en z'n vrouw doodsbleek.

„Goeje middag, eet ze lekker en complement van Burgemeester en as dat die jongens — hij wees op Gerrit en Petertje, van middag om vier uur eens even op Burgemeesters kamer moeten komen. Saluutjes.”

Weg was hij weer, het heele gezin in dof en neerslachtig zwijgen achterlatende. De jongens vreesden een nieuwe uitbarsting van Ooms toorn. Maar deze zei niets dan: „Jullie hebt het gehoord? Laten we nu maar danken.”

En ook dien middag sprak hij er verder niet over. Doch tegen vier uur zei hij: „Ga je wasschen en opknappen.” En zoo stapten de jongens tegen 't slaan der klok met loode schoenen op 't Burgemeesters huis aan.

(Wordt vervolgd.)

EEN DIERENPARADIJS.

Je herinnert je nog wel hoe we een vorig jaar al eens samen over Rusland gesproken hebben? Ditmaal zullen we er weer heengaan, zoo je wilt. Toen — een jaar geleden — heb ik je verteld van dat eigenaardig ras met z'n keizer en z'n groote mannen, met z'n gewoonten en eigenaardigheden. En we hebben ook nog even gezien, hoe het goedmoedigste volk ter wereld in opstand dreigde te komen, omdat het zoo schrikkelijk veel onrecht te verduren had, sinds eeuwen lang reeds. En het oproer is uitgebroken en stroomen bloeds zijn er vergoten van Russen dóór Russen. Moord en doodslag, plundering en verraad maken er maandenlang al het leven tot een marteling. En nog is het einde niet. O, kinderen, er gebeuren vreeselijke dingen daar ginds in het rijk van den witten Ozaar, zooals er altijd gebeuren, waar onrecht gedaan wordt, waar men God vergeet en zichzelf recht wil verschaffen. Want: „de zonde is een schandvlek der natiën”

en „gerechtigheid (slechts) verhoogt een volk.”

Arm Rusland is heden het huis dat tegenzichzelf verdeeld is en — ge kent het woord der Schrift immers wel, — zulk een huis *kan* niet bestaan.

Maar neen, niet om te toeven op plaatsen waar zonen van hetzelfde huis elkander vereten, willen we thans in gedachten naar het Oosten gaan. Ik weet er nog een plekje, waar 't vredig placht te zijn, waar je de oogen uit zult kijken aan wondervolle tafereelen en tot waar het krijgsgerucht niet is doorgedrongen.

't Is wel wat ver uit de buurt mischien, maar wat maakt dat uit, voor wie reizen mag met onze snelheid! 't Zou zeker meer moeilijkheid opleveren indien ge gewoon per spoor er heen moest. Laat eens zien. Maandagmorgen uit Nijmegen b. v. dat is Dinsdagmorgen in 't hartje van Duitschland. En dan, ga dan gerust op je gemak zitten m'n vrienden, want we zijn er nog niet,

GERRIT PRIK.

(Vervolg van blz. 309).

* * *

HOOFDSTUK XI.

*Een ernstig bezoek, dat goed afloopt.
Hoe oude schuld bekend en Gerrit
tuinman wordt.*

„Jij moet bellen, Gewwit,” besliste Petertje vastberaden door overgroote vreesachtigheid, toen de twee snaken 't Burgemeestershuis genaderd waren.

Gerrit antwoordde niets en stapte de stoep op. Of hij er zoo erg tegen opzag als z'n neef, om nu *dit* belletje eens te maken, zal wel nooit uitgemaakt kunnen worden, want eer z'n anders zoo gauwe hand tot den bewusten belknop opgeheven was, werd de deur van de binnenzijde reeds geopend en gelastte de veldwachter hen binnen te komen. Ze werden in 't kantoor gelater, zonder dat er verder een woord gesproken werd. Gerrit's gezonde kleur was weg en Petertje's bleek gezicht had een akelige aschtint aangenomen. Er was niemand in het vertrek en zelfs de kanarievogel had even z'n vriendelijk, vleierend „piet”, „piet” gestaakt,

XXIV

zoodat onze boosdoeners in de pijnlijke stilte niets dan het kloppen van hun eigen hart hoorden. De petjes zenuwachtig in de handen ronddraaiende vermeden ze zorgvuldig elkander aan te zien. Alleen voelden ze een onbedaarlijken lust tot hoesten in de droge kelen, te sterker omdat ze in deze stilte geen geluid dorsten te maken. Ze slikten in de twee, drie minuten, welke Burgemeester hen, misschien wel met opzet, wachten liet, meer keeren, dan ze dien middag gedurende den ganschen maaltijd gedaan hadden, en met ieder oogeblik werd de benauwing grooter.

Stil, daar kraakt aan het eind van een gang een deur open. Wichtige, langzame, slepende voetstappen! Onwillekeurig draaien de jongens de onrustige oogen naar de deur, waar ze tot nog toe met den rug heen gekeerd gestaan hebben en — als de deurknop zich beweegt wordt het bonken der harten bepaald onrustbarend. Nu staan ze tegenover Zijn Edelachtbare. 's Burgemeesters borstelige wenkbrauwen zijn straf gefronst en voor den blik van

24

zijn klare oogen slaan de schuldigen de *hunne* neer. Burgemeester is ijselijk deftig en afgemeten op dit oogenblik. Burgemeester zwijgt. Burgemeester schijnt zeer boos, of hij houdt zich ten minste zoo . . . .

Eindelijk houdt hij op hen aan te staren. Hij gaat naar z'n stoel. Hij neemt plaats. Hij spreekt. Zijn stem is zwaar, ernstig.

„Ik heb klachten over jullie gekregen, kereltjes.”

De hoofden buigen zich dieper, en de lippen blijven stom.

„Ja, kijk maar eens op. Je weet toch zeker wel, waarover, hé?”

Peter beschouwt die vraag, als meer rechtstreeks tot Gerrit gericht en blijft met gebogen hoofd zwijgen, terwijl z'n neef heel even, terwijl hij met de wimpers pinkt, opziet en uit een dichtgenepen keel een brokkig „Ja, Burgemeester” laat hooren.

„Zoo. Zorg dan dat zoo iets nooit meer voorkomt, versta je? Anders hebben we onder den toren nog een heel geschikt donker hok om ondeugende snaken hun straatjongensmanieren af te leeren. Is dat begrepen?”

„Ja, Burgemeester.”

„Durf je me daar de hand op te geven?”

Beide jongens steken het gevraagde lichaamsdeel uit en eerst rust Gerrit's breede sterke hand even in 's Burgemeesters dito en dan ook een oogenblik de smalle, tengere van Petertje.

Een onwillekeurige zucht van verlichting ontsnapt op datzelfde moment van tusschen twee paar lippen. Gelukkig. Dat schijnt nog al goed af te loopen. Ze dribbelen reeds op de beenen om te gaan. Maar 't sein tot den aftocht geeft Burgemeester toch nog niet.

Blijkbaar in z'n nopjes, dat hij nu niet langer dat ernstige, booze gezicht behoeft vol te houden, pakt hij met

elk zijner vleezige handen den rug van een stoel en deze beide meubelstukken wat nader schuivende noodigt hij een toontje vriendelijker: „Kom nu eens even hier bij me zitten, mannekes, dan zullen we saam eens wat praten.”

Dat staat onze vrienden inmiddels maar half aan. Hoe vriendelijk Burgemeester ook verder nog worden moge, ze snakken naar de vrijheid weer, doch zijn verstandig genoeg om dat vooral niet te laten merken.

Trouwens, wanneer de Edelachtbare geen boosheid behoefde te veinzen, bleek hij zoo goed met jongens te kunnen omspringen, dat deze nog geen vijf minuten onder zijn kruisvuur van vragen gezeten hadden, of ze waren geheel op hun gemak en totaal vergeten, dat ze eigenlijk als beschuldigten tegenover hun rechter zaten.

En toen nu Burgemeester al vriendelijker en toeschietelijker werd, ja zelfs van tijd tot tijd een glimlach vrij om z'n lippen liet spelen, als „Gewwitje” op zijn jongensmanier iets leuks beweerde, raakte deze jongeheer geheel op z'n praatstoel en vertelde hij meer dan hij ooit tegenover zoo een deftig man als Burgemeester voor mogelijk had gehouden. En Burgemeester was blij, dat die jongen eens los kwam. Natuurlijk had hij al wel vaker over diens ondeugende gitenstreken gehoord, want wanneer er in Oosthuizen iets gebeurde, was iedereen al haast gewend, daarmee maar dadelijk den naam van Gerrit Prik in verband te brengen, of de jongen er deel aan had dan niet. Maar de goede man had zich ook wel eens Gerrits gedrag tegenover Meester Botjes laten meedeelen. En van dat oogenblik had hij altijd geloofd, dat er iets goeds in den jongen stak, wat hij nu in hun vertrouwelijk gesprek bevestigd vond. Wat kon die robbedoes week

en warm spreken, als hij het over z'n lieve, overleden Moeder had! Wat straalde er ondanks alle plaagzucht en ondeugd een dankbaarheid uit zijn gulle, eerlijke kijkers, wanneer het gesprek over z'n pleegouders, baas Prik en z'n vrouw liep! En gelukkig, er steeg hem ook nog een plotselinge, hevige kleur naar het hoofd, toen Burgemeester heel even liet voelen, dat hij ook kennis droeg van een echt leelijken streek, die „Gewwitje” nog niet zoo heel lang geleden tegenover een arm, oud Moedertje had uitgehaald. Of liever het dorpshoofd meende dat Petertje in dezen de schuldige geweest was, want tot hem richtte hij de vraag:

„Is dat waar, dat jij van 't voorjaar de oude vrouw Sikkes zoo leelijk hebt laten vallen?”

Maar Gerrit had wel dadelijk de kleur gekregen en hij zei ook aanstonds: „Nee Burgemeester, dat heb ik gedaan.”

En het hartgrondig: „Wel foei, jongen, dat had ik van jou nu toch niet verwacht,” verried wel, dat Burgemeester het geval met meneer Sparkel dan toch niet zoo heel erg gevonden had, doch maakte Gerrits verlegenheid niet minder. Vooral niet toen ook *die* zaak nu nog eens haarfijn verteld moest worden, want daar was geen ontkomen aan na de vraag: „Hoe ben je daar zoo toe gekomen? Vertel me dat nu eens?”

Burgemeester moest even wachten, want er schoot weer zoo iets als een brok in Gerrits keel, doch daarna kwam het dan toch met hortjes en stootjes, wat wij nu maar zonder die gapingen over zullen vertellen:

„Ach, ziet u, Burgemeester, 't was in Februari en 't had geijzeld. En 't had ook gedooid, den vorigen dag. Nou en toen konden we niet meer op 't ijs en toen bleven we na schooltijd

— want ik ging nog op school, — toch nog wat buiten, omdat anders de avond zoo lang is. En we verveelden ons eigenlijk, want we wisten niet wat we doen moesten. Toen zeien we tegen mekaar: wat zullen we nou eres doen, zeien we. En de een wou dit en de ander dat, maar dat wouwen wij dan weer niet en toen zei ik: „ik weet wat, wie haalt eres even een losse turf van huis. Dat deed Jan Aalbers. En toen bonden we daar een touwtje aan en leien het ding toen midden op de straat. Maar het touwtje hielden wij vast in onze hand. En we lieten het slap hangen en wij stonden aan de huizenkant. Nou, u begrijpt wel, als er dan iemand langs kwam die dacht dat het een verloren turf was en 'em mee wou nemen, dan zou ik 'em met dat touwtje wegtrekken. Toen kwam eerst bakker Jansen der langs. Maar die had het zeker in de gaten, want hij liet 'em liggen. En effentjes later kwam vrouw Sikkes. En die raapte 'em op en ze had 'em al te pakken ook en toen wou ik 'em toch wegtrekken en toen gleed ze uit door de gladdigheid denk ik . . .”

Gerrits oogen waren naar den grond gericht als of daar de turf nog lag en hij was blij, dat ie klaar was met z'n verhaal. Eerst zei Burgemeester er niets op en 't was alsof in die stilte Gerrits schaamte nog toenam, zoodat hij ook weer blij was, toen Burgemeester met z'n standje begon:

„Ik kan er weinig aardigs in vinden, Gerrit. 't Is leelijk en 't blijft leelijk. Wie zou nu zoo'n turf van de straat oprapen? Natuurlijk alleen een heel arme stakker. Weet je wel, dat vrouw Sikkes gebrek geleden heeft van den winter? Dat ze menigen dag geen vuur in der kachelte had en geen brood op de plank? En dat ze dan maar met de kippen op stok ging om

't toch nog een beetje warm in bed te hebben, ook al kroop ze er dan met een leege maag onder? Nu en dan komt zoo'n stumper in de kou op straat en ze denkt tenminste een half uurtje warmte te zullen hebben omdat ze nog wel wat hout gesprokeld heeft en nu een heele turf vindt, wat voor haar een heele schat is . . . en dan blijkt het onbarmhartig jongensbedrog. En de arme ziel loopt er nog een leelijke buil en braaf pijn bij op bovendien. Zeg nu zelf eens, wat is daar nu voor aardigs in?"

Gerrit zei niets. Wat zou je daar ook op zeggen.

„Denk jullie over zulke dingen, nu nooit eens na?" vroeg Burgemeester weer.

„Neen, Burgemeester."

„Neen, dat doen jongens nu eenmaal niet, he? Ik weet er alles van. Hoor eens jongens. Ik heb m'n goeie Moeder net zoo vroeg verloren als Gerrit en ik herinner me nog heel goed, dat ik haar eens, enkel door onnadenkendheid erg verdriet gedaan heb. En 't kan me nog voorkomen, nu ik al oud en grijs geworden ben, dat ik er naar verlang, dat ik haar nog eens een keertje terug zou mogen zien en dan — zou ik haar ook nog eens vergeving willen vragen voor dien keer. Oonthoudt nu eens, dat jullie erg veel leed kunt berokkenen door onnadenkendheid. En ook dat onnadenkendheid zonde is. Maar laten we over dat zaakje nu maar niet meer praten. Voor zulk soort van grappen zal je nu voortaan zeker wel oppassen, is 't niet?"

Gerrit knikte.

„Mooi. Vertel me dan nu eens wat jullie worden moet."

„Kleermaker Burgemeester" zei Gerrit en Petertjes echo galmde wat zachter: „Kleewmakew, Buwwegemeestew."

Maar Burgemeester mocht een oud

man zijn, hij had blijkbaar een nitnemend gehoor, want hij merkte duidelijk het onderscheid tusschen Gerrits: „Kleermaker" en Petertjes dito.

Petertje zei het met den klank van een jongen, die over z'n eigen, vrijwillig gekozen vak spreekt. Gerrit zei het heel anders. Ja, dat hoorde Burgemeester heel duidelijk.

„Dat bevalt jou zeker goed? Is 't niet Peter?"

„Ja, Buwwegemeestew."

„En jou Gerrit?"

„Neen, Burgemeester."

„'s Jongen daar denk je niet lang over man. En word je het toch?"

„Oom weet geen ander vak voor me Burgemeester."

„En weet jij ook geen ander?"

„Jawel Burgemeester."

„Zoo, wat wou je dan worden en waarom word je dat niet?"

„Ik wou graag tuinman worden Burgemeester. Maar er is hier op 't dorp geen eene bloemist."

Gewwitje begon Burgemeester al meer te bevallen: een ondeugd, nu ja, maar met een eerlijk hart, die oprecht berouw kan hebben over z'n fouten, die bovendien scheen te weten wat dankbaarheid was en nu eindelijk ook nog van 's Burgemeesters lievelingen: de bloemen, hield. Die jongen was een jongen naar *zijn* hart.

Even dacht de goede man nog na. En toen zei hij:

„Neen, daar heb je gelijk in Gerrit, een bloemist is hier op 't dorp niet. Maar daarom kon je toch wel tuinman worden. Wil ik aan *mijn* tuinman eens vragen of hij je 't vak wil leeren? Je kent hem immers wel? Dat is m'n tuinman en koetsier te gelijk. Als je goed op wilt passen, — baas Perks is al oud en ik denk er over binnen een paar jaar hem pensioen te geven, dan . . . maar jongen ik waarschuw

je, dat je me geen streken uithaalt hoor je, want dan is het in eens en voor goed tusschen ons uit."

Burgemeesters wenkbrauwen fronsten zich weer straf en *zijn* oogen keken dreigend. Maar „Gewwitjes” kijkers sloegen er voor ditmaal niet om neer. Daar lag geluk en zonneshijn en blijdschap in en onwillekeurig stak hij z'n hand uit als om z'n woord te bekrachtigen, toen hij zei: „Nee heusch niet Burgemeester, U zult altijd tevreden over me zijn."

En Burgemeester aanvaardde die hand en nog eens smolt de strengheid weg uit z'n blik en hij zei:

„Goed, ik geloof je. Stap dan nu maar op en ga je Oom en Tante vragen of ze 't goed vinden."

* * *

Inmiddels zaten die Oom en Tante in duizend angsten. De vroolijke snijder had zich eerst nog een heelen tijd goed gehouden, toen z'n Antje al lang aan het zeuren was. Maar toen de jongens zoo lang uitbleven werd ook hij toch ongerust. Zou de Burgemeester ze werkelijk daarom in het kot hebben laten sluiten? Maar dan zouden ze er toch wel iets van gehoord hebben en de Veldwachter was een kwartier geleden al voorbij en naar z'n huis gegaan. Als het toch eens waar was!

Wat een schande! Met de minuut steeg hun ongerustheid. En het hielp niet of Prik het al voor z'n vrouw verborgen wou houden. 't Werd hem te machtig. Zenuwachtig sprong hij van z'n snijtafel en draafde doelloos het huis rond en eindelijk zette hij z'n Zondagschen hoed op en ging met een kort nijdig:

„Antje ik ga eens kijken, waar ze blijven,” de deur uit.

Z'n vrouw mocht hem vrij nazeuren: „Och man, blijf jij nou ook niet weg.” Hij hoorde er niets van. Wat zou hij zeggen? *Zou* hij wel iets kunnen zeggen? Zoo iets als: „Ach Burgemeester, heusch ze zijn niet zoo kwaad die jongens en laat u ze alstublieft dezen keer nog maar eens gaan. We doen heusch ons best ze op te voeden: „met God en met eere.” Wat kunnen we er meer aan doen?” Ja, zoo iets moest het zijn. Tot die slotsom was hij gekomen, toen hij eindelijk bij 's Burgemeesters stoep was gekomen. Maar de toespraak was niet noodig. Want ziet, daar gaat de deur al open en Petertje en Gerrit komen er uit en de laatste vliegt op hem toe, stralend van blijdschap en met de juichkreet:

„O, Oom ik mag bij Burgemeester tuinman worden!”

(Wordt vervolgd.)

EEN DIERENPARADIJS.

(Vervolg van blz. 315).

In *Ascania-Nova*, het Zuid-Russische Dierenparadijs is ondertusschen nog neel wat meer te zien, dan we op één dag kunnen afdraven. Kom, nu we toch eenmaal op het Falz-Feinsche ge-

bied te gast zijn, nu we een zóó verre reis er voor gemaakt hebben, kunnen we wel een paar dagen langer blijven, dan we aanvankelijk van plan geweest mochten zijn. Want al wat we gisteren

GERRIT PRIK.

(Vervolg van blz. 373).

* * *

HOOFDSTUK XII.

„De rakker” steelt het hart van baas Perks en legt proeven van bekwamheid in 't rijden af.

Of 't goed ging met „Gewwitje” bij Burgemeester? O, 't ging best, tenminste toen de jongen er eenmaal was. Want 't had nog heel wat voeten in de aarde gehad, eer baas Perks er van hooren wilde dien „rakker” onder zijn leiding te nemen. Burgemeester had mooi verzekeren, dat de snaak zoo kwaad niet was, als ie leek; dat hij een goed hart had en 't lang zoo bont niet maakte, als wel van hem verteld werd; — baas Perks vatte den Burgervader op dat woordje „bont” en meende:

„Goed Burgermeester, dat kan allemaal waar zijn, doch: niemand *noemt* een koe *bont*, of er is toch een vlekje aan; en hem — baas Perks — leek die bengel èèn groote vlek.”

Nu had Burgemeester natuurlijk met een enkel: „Ik *wil* het, baas Perks” aan die heele redeneering wel kort en goed een eind kunnen maken, doch hij stootte den ouden, trouwen man niet graag van zich af. Düs liet hij het er den eersten dag maar bij zitten, kwam er later nog eens en nog eens op terug, tot baas Perks zich eindelijk

XXIV

gewonnen gaf en: de rakker dan maar moest komen, — alleen om Burgemeester een plezier te doen, die ijselijk op den jongen gesteld scheen, en ook wel een beetje, omdat baas Perks baas Prik graag mocht lijden.

Zoo deed Gerrit Prik z'n intree in tuin- en koetshuis. Dat was eerst een leventje naar zijn hand. En we kennen den jongen nu al wel zoo goed om te weten, dat hij zich bij de menschen best aangenaam kon maken, als hij dat wilde. 't Leed dan ook geen drie weken of de oude tuinman was reeds aardig op weg evenzeer als Burgemeester met „den rakker” op te hebben. En hoe „Gewwitje” dat had klaar gekregen? Waarlijk niet met tooverij. Och, met een weinigje voorkomendheid, met een weinigje gedienschtigheid zouden we 't vaak elkaar zooveel aangenamer kunnen maken. En die kunst bracht Gerrit Prik tegenover baas Perks in praktijk. Oude menschen hebben stijve ruggen. Nu Gerritje had het gevallen snoeimes al opgeraapt eer baas Perks er aan dacht zich te bukken. Was de pijp vergeten, dan merkte de jongen dat al zoo gauw als de oude man en uit den tuin naar de tuinmanswoning en terug kostte maar een oogenblikje, wanneer je 't deed zooals Gerrit: met

28

nog zenuwachtig worden. Haar met de teugels inhouden! Of liever nog maar vieren? Ja, wat? En 't ongelukkigste was dat dit alles beslist moest zijn en beslist was, in minder tijd dan gij noodig hebt om dit te lezen.

Daar was de fiets al en in volle vaart! Rrrrrt... snorde het voorbij. En Brunette bleef plots staan en wou terug en gooide de voorpooten in de hoogte en wendde den kop af en wist zelf niet wat ze wou... en in datzelfde ondeelbare oogenblik gilden de juffrouwen en klonk Gerrits stem, vaster dan hij zelf had durven verwachten: „Toe dan Brunette! 't Is niks meisje!” En z'n hand haalde de teugels strak en hij klapte haar vlak boven de ooren met de zweep. En ze schoot vooruit, alsof het gevaar nu nog achter haar dreigde. En eer Gerrit of de juffrouwen of Brunette zelf recht begrepen hadden hoe het gegaan was, rolde alles al weer rustig langs den zonnigen weg, alsof er niets gebeurd was.

Maar 'tspeet den jongen toch geweldig dat zoo iets hem nu net had moeten treffen de eerste maal dat hij reed. Wie weet wat ophef de Juffrouwen te avond thuis van het geval zouden maken en al licht moest zijn edele rijkunst dan ontgelden, wat die leelijke stoomfiets toch eerlijk op haar rekening had.

Doch dat viel mee. Wel spraken 's Burgemeesters dochters er dien avond natuurlijk thuis over en de angst, welke ze doorgestaan hadden, werd niet weinig breed uitgemeten, maar tevens waren ze vol lof over Gerrits bedaardheid en flink optreden, dat stellig een ongeluk voorkomen had.

Dat de jongen in dat benauwde, levensgevaarlijke oogenblik een vurig, schoon zwijgend gebed had opgezonden tot God, Die uit allen nood verlossen kan, wisten ze niet; ook niet, dat Gerrit 's avonds voor zijn krib den Heere

dankte, die haar en hem wonderbaar gespaard had.

Van dien dag af was Gerrits roem als goed koetsier gevestigd en werkelijk bezat hij ook twee uitnemende hoedanigheden daar voor: een beetje durf en veel hart voor z'n Brunette.

HOOFDSTUK XIII.

Van een heerlijk sterfbed waarbij onze held een heerlijk getuigenis geeft.

Toen Gerrit vier jaar bij Burgemeester geweest was, — 't was ondertusschen al een heele kerel geworden en op z'n bovenlip vertoonde zich reeds de schaduw van een kneveltje — begon baas Perks te sukkelen. In 't najaar had de goede oude man het te pakken gekregen. Ja, ja, als het zoo naar de zeventig gaat, en je bent je leven lang in weer en wind buiten geweest dan is 't niets te verwonderen, als eindelijk „de rimmetiek” je begint te plagen. En de oude tuinman was er erg mee aangehaald. Z'n stevige, vereelte werkhanden, zoo eerlijk als sterk, trokken krom, tot ze in hun misvorming noch de spa noch de zweep meer wisten te hanteeren. Z'n rug kromde zich almede, en in vele slapelooze nachten kon baas Perks, als de knagende pijn hem even met rust liet, er eens over nadenken, wat dat wel beteekende, dat z'n afgeleefde lichaam langzaam, langzaam aan naar de aarde neigde. Hij had het al lang begrepen. Maar gelukkig, de oude man was niet bang voor 't graf, want hij wist wel, dat hij daar niet behoefde te blijven. Eens zou z'n lieve Heiland komen, die hem al z'n zonden genadig vergeven had, Die hem sinds lang een nieuw hart had gegeven, en dan zou z'n arm, oud lichaam verrijzen in heerlijkheid om nimmer pijn meer te kennen. Ja, baas

Perks wilde nog wel wat blijven, vooral om z'n lieve vrouw, maar hij was bereid om te gaan ook als het moest.

Ondertusschen in 't begin van z'n ziekte kwam hij bij zonnige dagen nog wel eens een uurtje buiten. En wanneer hij dan voetje voor voetje en op z'n sterken stok geleund z'n broeikassen en groentebedden nog eens langs liep, speelde er meesttijds een glimlach van voldoening om z'n lippen. Alles zag er keurig, keurig uit; hij zou 't zelf niet beter gewenscht of gedaan hebben. En in stilte zegende hij het oogenblik, waarop „die rakker” in zijn tuin was gekomen.

Maar al heel spoedig kon hij Gerrit in den tuin niet meer op komen zoeken om den jongen met raad en daad nog wat ter zijde te staan. Van 't bed op den stoel en van den stoel naar het bed, dat werd weldra de eenige wandeltocht welken baas Perks, zwaar op z'n vrouw leunend, nog kon maken.

En z'n hart hing nog zoo aan z'n tuin! Nu wat nood? Gerrit kon immers iedereen dag wel even bij hem komen, nu hij niet meer naar den tuin kon gaan! En de jongen vergat het geen enkelen keer. Soms liep hij 's morgens, 's middags en 's avonds even binnen, op andere dagen deed hij 't na afloop van den arbeid alleen. En altijd was hij welkom, en moest hij vertellen hoe 't met *dit* stond en met *dat*, en 't beurde die beide, oude, sukkelende menschen weer op, als ze zijn altijd zonnig gezicht in hun nabijheid zagen. Nog eens, — 't was op een dier heerlijke zomernadagen in September, wanneer de lieve zon eer ze sterven gaat in den droeven winter, voor 't laatst de menschen nog eens haar weldadige heerlijkheid schijnt te willen laten gevoelen, — nóg eens kwam baas Perks naar buiten. Hij wou zoo graag z'n tuin nog eens zien en het dorp en het Burgemeestershuis, waar hij zooveel jaren in en uit was gegaan;

en het kerkplein waar hij als knaap had gespeeld onder de groene linden; en de kerk zelf vooral, waar hij jarenlang iederen Zondag trouw op z'n zelfde plaatsje had gezeten, waar hij gedoopt en aangenomen en getrouwd was; — en de school waar hij op de banken gezeten had; en de huizen zijner oude vrienden en de ontelbare bekende plekjes, hij wou ze zoo graag alle, alle nog eens met een weemoedig-, dankbaren blik voor 't laatst groeten, — eer 't eeuwig afscheid kwam. Dat had baas Perks aan niemand verteld dan aan z'n vrouw, en die had er iets van laten doorschemeren tegenover Gerrit en die had er natuurlijk Burgemeester over gesproken. En Burgemeester had het in z'n ooren geknoopt en op dien heerlijken zomernadag had hij z'n jongen tuinman al vroeg in den morgen bij zich geroepen en hem gezegd dat hij in moest spannen: 't makkelijke wagentje en dan zou vrouw Perks wel voor kussens zorgen in den baas z'n rug en dan zouden ze heel zoetjes en zachtjes het gansche dorp en den tuin nog eens doorrijden.

Zoo kwam de tuinman nog eens z'n woning uit. Naast hem zat z'n vrouw en Gerrit stuurde, doch daar had hij dien dag niet veel mee te doen. 't Was of ook Brunette onder den indruk was, zòò rustig liet ze 't toe dat haar de vliegen plaagden, zoo kalm en voorzichtig stapte ze voort. Overal kwamen de menschen hun deur uit om den ouden tuinman te groeten en hem een hartelijk: „spoedige beterschap!” toe te roepen. Maar hij wist het en zij zagen het wel, dat zou nooit meer gebeuren.

Halverwege de dorpsstraat, toen ze de kerk een eindje voorbij waren, wilde de oude man toch maar liever weer naar huis. 't Had hem meer vermoeid, dan hij gedacht had. En zoodra ze hem opnieuw in bed gebracht hadden,

viel hij in slaap. Vrouw Perks vreesde al dat dit het einde zou wezen, doch den volgenden dag was hij beter dan sinds lang. Dokter meende, dat hij misschien nog wel weer een poosje opknappen zou. Alleen, 't was een veeg teeken, dat hij heel niet meer naar zijn tuin vroeg. Ook over 't bezoek aan 't dorp werd weinig gesproken.

Nog een paar dagen later vroeg hij of Burgemeester hem nog eens zou willen opzoeken. De goede man haastte zich aan dit verzoek van z'n ouden, getrouwe te voldoen en er kwam een traan in z'n oogen toen hij dat perkamenten, door lijden diep gegroefde gezicht weer zag.

„Hoe gaat het er mee, Perks?” vroeg hij deelnemend.

„De pijn trekt weg Burgemeester en — 't loopt zoo zoetjes — naar 't einde...” Een diepe zucht volgde.

„Ben je bang om te sterven?...”

Zacht ontkennend schudde de zieke het hoofd.

„Is er dan nog iets anders, dat je hindert?”

Weer een smartelijke zucht. Eéne gedachte scheen den armen lijder te verontrusten, maar 't was ook of hij er niet goed mee voor den dag komen dorst.

„Wou je Dominee nog bij je zien?”

„Die is pas geweest,” fluisterde Perks „maar..... — Er kwamen bittere tranen in die levensmoede oogen, — en toen: „Ach Burgemeester — hoe — hoe zal 't met m'n vrouw....?”

Een blik van verbazing en geluk tevens lichtte bij die vraag van onder 's Burgemeesters borstelige wenkbrauwen.

„Maar Perks! Daar zorg *ik* natuurlijk voor. Had je dat dan ooit anders van me gedacht?”

Beschaamd en toch heerlijk gerustgesteld sloeg de lijder z'n oogen neer.

„Dank Burgemeester,” zei hij. „God

zegene u voor dat woord.” En na een poosje liet hij nog volgen: „De Heere maakt niet beschaamd, die op Hem hopen!”

Gerrit kwam 's middags nog even aan.

„De baas gaat vooruit,” zei hij opgeruimd tegen de vrouw, toen hij Perks gezicht gezien had. Deze schudde het hoofd. „Neen jongen,” zei ze, „hij gaat hard achteruit,” en tranen verstikten haar stem, „maar — hij is van middag gelukkiger.”

Ze hadden fluisterend gesproken en dachten dat de zieke hen niet verstaan had. Maar hij had alles gehoord.

„Gerrit!” Reeds was de jonge man naast het bed. „Ik ben echt gelukkig jongen!”

Wonderlijk toch, dat zoo'n gezegde iemand de tranen in de oogen kan jagen.

„En nou zal ik afscheid van je nemen,” vervolgde de baas, „alles is klaar voor de groote reis. Maar,” — 't spreken begon reeds moeilijker te worden — „je bent van 't voorjaar aangenomen, niet waar?”

Gerrit knikte.

„Zal je dat nooit vergeten, jongen? Je weet immers wien je beloofd hebt te volgen? — Buiten Hem is 't nergens veilig, jongen.... Heb je Hem lief, onzen gezegenden Heiland?”

Gerrit kreeg het wel wat te kwaad, maar toch na een oogenblikje, zei hij vol en oprecht: „Ja baas, want Hij heeft mij eerst liefgehad.”

„Dat doet me goed, jongen, — dat doet me goed. Ik was bezorgd over je ziel — want — ik heb er nooit met je over gesproken. Dat was verkeerd van me. — Maar Hij maakt alles goed.....”

En eer die dag ten einde was, ging baas Perk met de woorden: „Jesus Uw verzoenend sterven is het rustpunt — het rustpunt.... zachtkens de eeuwigheid in. (Slot volgt.)

GERRIT PRIK.

(Vervolg en slot van blz. 437).

— o' o' o' —

HOOFDSTUK XIV.

Dat droevig inzet en opgeruimd eindigt.

't Was vol op het kerkhof, toen baas Perks werd begraven, en toch doodstil. Eerbiedig de hoofden ontbloot stonden de mannen, — met een traan in 't oog en de handen gevouwen de vrouwen, rond den versch gedolven grafkuil, waarin de oude man straks ter ruste zou worden gelegd.

Langzaam en statig kwam van uit de reeds bladerlooze beukenlaan de stoet zwijsend nader: eerst de zwarte baar door acht vrienden, waaronder natuurlijk onze Gerrit, gedragen; dan vrouw Perks tusschen Burgemeester en Dominee in, met het hoofd ter aarde gebogen en al weenend, zacht weenend en half versuft van droefheid, terwijl ze zich stil liet meevoeren, zonder nog recht te beseffen wat er nu gebeuren ging. Daarachter eindelijk enkele familieleden.

Als van zelf en zonder dringen weken de menschen om 't graf vol deernis

XXIV

achteruit om de droeve staatsie doortocht te laten. Toen zetten de mannen de baar. Voorzichtig werd de kist dwars op de over 't graf geschaarde planken geschoven, dikke touwen er onder door geslagen; dan de niet zware last door krachtige armen even gelicht; de planken weg getrokken en zoetjes, zoetjes zakte de enge woning met voorzichtig vieren der koorden, — alsof de minste schok hem, die ter ruste gelegd werd, nog had kunnen deren, — tot de bodem bereikt was. Wat zand rolde nog na en geruischloos liet een overhangende boomtak een dor blad van omhoog vallen, dat stil neerkwam op 't nieuwe hout van den deksel. Nu was het nóg stiller geworden, slechts de oude vrouw moest maar al snikken en allen wachtten wie nu iets zou gaan zeggen.

Dominee sprak eerst. Een ernstig woord maar niet droevig. „Zalig zijn de dooden die in den Heere sterven van nu aan.”

Zoo was baas Perks immers heengegaan? Wie zou de vreugde bij God hem benijden? En wie hij achterliet,

32

z'n goede vrouw, ach, voor haar was 't wel droevig, dat zij nu nog wachten moest, doch na weinig gedulds, zou ze weer hem aanschouwen, als God haar ook zou roepen naar 't huis daar omhoog.

En de vele vrienden, die meegekomen waren, wjl ze den doode zoo hadden liefgehad, zij mochten dat toonen door hem na te volgen in zijn wandel met God.

Toen zei ook Burgemeester nog wat; weinig en met bevende stem, maar 't was een hartelijk woord vol waardeering voor de trouw en de vriendschap, welke hij zooveel jaren van den eenvoudigen man genoten had.

En nadat allen het bekende: „Gelijk een bloem is ons kortstondig leven” hadden gezongen, schoon menige stem, door tranen verstikt, halverwege haren dienst weigerde, verstrooiden ze zich zwijgend weer, om aan hun dagelijkschen arbeid te gaan, waarbij ze spoedig den doode voor de levenden zouden vergeten.

Maar wie baas Perks niet vergaten, dat was in de eerste plaats natuurlijk z'n vrouw, maar ook Burgemeester, ook Gerrit, die beiden nog menigmaal het zoo stille tuinmanshuis kwamen binnenstappen om een woord van troost en bemoediging te brengen. Dat had ze wel noodig ook de arme oude, want 't gemis was haar al te zwaar. Alles herinnerde haar telkens aan zijn heengaan. Nog deed ze werktuigelijk haar zelfde dagelijksche dingetjes. Maar 't was tóch hetzelfde niet meer. Vroeger was 't al óm hem en vóór hem en mét hem en nu . . . . Die ononderbroken gedachte hing voortaan als een trieste nevel in haar leven. Alleen wanneer Burgemeester of Gerrit of een der andere oude bekenden nog eens met haar kwamen praten over „hem” fleurde ze voor een oogenblik wat op. En dan

raakte ze er niet over uitgepraat, hoe goed „hij” altijd voor haar geweest was en hoe zorgzaam. Doch de dagen daarop was ze dan ook dubbel terneer geslagen, tot ze eindelijk — geen opbeuring meer noodig had. Eer de zomer nog eens in het land kwam, rustte ook zij naast haar man onder de groene zoden.

Zoo stond het tuinmanshuis leeg. Vreemd, ongezellig gezicht voor onzen Gerrit zoo vaak z'n schreden, vooral in den eersten tijd zich als onwillekeurig daarheen richtten. Als van zelf wende hij er zich nu weer aan wat vaker bij Oom en Tante te komen, dan in de laatste jaren het geval was geweest. Al vóór dat baas Perks stierf, was hij bij Burgemeester in kost en inwoning gekomen, wat met de drukke bezoeken in de tuinmanswoning tot gevolg had gehad, dat baas Prik zich wel eens beklagd had Gerrit zoo weinig meer te zien. Nu daar kwam dan verbetering in. En ons zijn deze bezoeken een aangename aanleiding nog eens het huisje van den ijverigen snijdersbaas te betreden.

't Is nu al jaren geleden dat we er het laatst zijn binnen geweest. Maar tante „Antje” moge ouder geworden zijn, 't is er, als vroeger, nog altijd keurig, proper en helder. Dat het na zooveel tijd met het zeurige niet beter geworden is spreekt van zelf, doch baas Prik is daar al lang aan gewend en bovendien hij weet, hoe hartelijk goed z'n vrouw het meent. Hij zelf is nog immer de werkzame, vroolijke baas Prik van ouds en — hij heeft reden om vroolijk te zijn, want ondanks alle zorgen is het hem gelukt z'n jongens „met God en met eere” groot te brengen. Ten minste daar scheelt niet zooveel meer aan. Petertje, is sinds eenigen tijd in stad om daar het vak in de puntjes te leeren; Pietertje is Vaders rechterhand op de snijtafel en Paultje,

die z'n zwavelstokbeentjes al lang voor een paar stevig gekuite stappers veruuld heeft, is zoo waarlijk bezig voor smid te studeeren.

„Ja, als ik dat zoo bedenk” zegt moeder Antje dikwijls, „dan moet ik zeggen, dat Paultje een wonder is.”

Je merkt ze noemt hem nog altijd Paultje hoewel hij één hoofd boven haar en twee hoofden boven z'n Vader uitsteekt. Maar laten we verder naar de goede vrouw luisteren, die nog lang niet is uitgesproken.

„Wat ik met dat kind niet afgetobd heb! Neen — maar. Toen die een goed jaar was, woog-t-ie een pond of veertien. Dán had-ie koorsjes, dán 't in z'n ingewandjes, dán wist ik weer niet wat-ie mankeerde. Maar 't was altijd wát. En nog begrijp ik niet hoe die 't gehaald heeft. Och, och, ik heb met dat wurm wat overbrocht. Is 't niewaar, Prik?”

„Ja, vrouw.”

„Nou. En toen opeens — was tie twaalf of dertien, man? — juist dertien, of neen twaalf, want hij is nou zeventien ja, twaalf en vijf is zeventien, — nou toen heeft ie schot gekregen, en is tie me gaan eten, neen — maar! Voor hem heb je makkelijk vier anderen in den kost. Niet dat ik 't em niet gun, daar niet van. Maar zoo bij manier van spreken, zie je. Wat ons betreft kan-ie nog tweemaal zooveel krijgen. Is 't niet waar Prik?”

„Driemaal, vrouw.”

Ja, net, want 't kan der tegenwoordig beter af, dan vroeger. — Maar, hij is dan een wonder. *Ik* zeg maar: laat de kinderen uitzielen als ze jong zijn, dan hebben ze der later geen doen mee. Nie-waar? Of zou-d-ie later nou toch nog wel weer eens in kunnen storten?”

Met deze beangstigende vraag op de lippen en met bezorgd gelaat, houdt Moeder hier haar merkwaardig relaas in, terwijl ze angstig Gerrit aankijkt,

als of ze van hem de bevestiging harer sombere voorgevoelens verwacht. Doch deze kent en de geschiedenis en de noodelooze bezorgdheid al lang en lachend zegt hij:

„Wel neen, Tante. Kom, gekheid, hoor. Paul is me nog al een stumpertje. Kijk eens!”

En werkelijk komt de besprokene juist binnen, met een gezicht en handen dik onder 't zwart, maar zoo pootig en stevig, dat we in hem nauwelijks het ingebakerde bleekneusje van weleer herkennen en we Gerrit-neef groot gelijk geven, als hij er aan toevoegt: „Dat heerschap instorten? Z'n bed en de zolder storten eerstdaags in, als-tie nóg zwaarder wordt.”

Wat de jonge gast zelf zoo weinig verontrust dat hij na 't gulle: „Dag Vader, dag Moeder, dag allemaal” dadelijk laat volgen: „Ik ga me waschen. Moeder is 't eten klaar?”

En meteen is hij alweer verdwenen.

„Kom,” zegt Moeder Antje, „we zullen de tafel dan maar gauw in orde maken. Eet je mee Gerrit?”

„Neen, Tante, dank u wel, er is van avond nog werk aan den winkel; ik moet de kassen nog dekken.”

En reeds staat hij op, schuift z'n stoel bij de tafel en de hand uitstekend zegt hij: „Wel te rusten Oom.”

Baas Prik grijpt de hem toegestoken hand en die even vasthoudend, vraagt hij, Gerritje scherp aanzien, ondeugend: „Heb ik niet gehoord, dat er eerstdaags een bruiloft bij Burgemeester in de buurt is?”

„Dat zou wel eens kunnen,” meent Gerrit evenzeer lachend. „U komt toch ook allemaal op 't feest.”

„Daar kun je op rekenen, hoor. Zorg maar, dat er flink wat is om te feesten.”

En na nu ook Tante en de neven goedennacht gezegd te hebben, wipt Gerrit de deur uit.

„Een flinke jongen toch,” peinst baas Prik toestemmend schuddend.

„Dat is t-ie zeker,” beaamt Moeder.

En dan Vader weer: „Hadt je nou gedacht, dat er zoo iets ooit uit dien ondeugd groeien zou? Ik heb er niets geen spijt van, dat ik hem in huis heb gehaald. Jij wel, vrouw?”

„Nee, dat niet,” zegt Moeder Antje, „maar 't was me anders een baasje.”

„'n Ruwe bast met een goeie kern,” besluit de snijdersbaas. „En hij krijgt een knappe, flinke vrouw aan de kleindochter van de oude vrouw Sikkes. Ze is een wees als hij, wel arm, maar braaf en eerlijk. Ze zullen er wat aardig wonen in 's Burgemeesters tuinmanswoning.”

„En je broer zal er ook schik van hebben,” zegt Moeder weer.

„En wij krijgen een leuk feestje,” vervolgt Paultje zich de handen wrijvend. „Komt Peter der nog voor over Vader?”

„Ik denk het wel jongens, maar laten we nu bidden en eten.”

HOOFDSTUK XV.

Hoe Gerrits bruiloft, wel uit- maar niet afgesteld wordt. En waarmee 't verhaal eindigt.

De menschen in Oosthuizen hadden de goede gewoonte in elkanders lief en leed te deelen. En onze Gerrit was, ondanks z'n vele guitenstreken, vooral in den lateren tijd bij iedereen bemind geworden. Geen wonder dus, dat men zich van harte verheugde nu hij weldra z'n bruiloft vieren zou.

Een man slechts was er, die onzen jongen tuinman nog maar altijd met geen goed oog kon aanzien. En dat was mijnheer Sparkel, de candidaat-notaris. Hoewel ook hij een dagje ouder

geworden was, zoo liet de wijsheid hem toch nog steeds met rust.

Keurig in de puntjes stapte hij nóg iederen morgen naar 't kantoor en 's middags en 's avonds weer terug, en nóg altijd was hij de eenige, die het dorp met z'n glimmenden hoogen hoed verbaasde. Maar al minder menschen mochten hem lijden in 't eenvoudige, dorpmaatschappijtje. En — als van Uilenspiegel — kon van hem worden gezegd — dat hij 't er ook zelf naar maakte.

Onze Gerrit trok het zich dan ook maar niet al te zeer aan, dat heer Sparkel, nu al sedert jaren, hem bokkig voorbij liep, telkens wanneer ze elkaar eens ontmoetten. In 't eerst had de jongen nog wel eens geprobeerd door een extra vriendelijken groet, het goudhaantje de beleediging van vroeger te doen vergeten. Doch als dat al om niet is, begint zoo iets spoedig te vervelen en Gerrit had zich zoo langzamerhand vertrouwd gemaakt met de gedachte: dat nu eenmaal niemand geheel zonder vijanden schijnt te kunnen zijn. En mager was hij er overigens niet van geworden.

't Liep reeds aardig naar den tijd dat onze vriend met z'n jonge vrouw de tuinmanswoning zouden betrekken, toen er iets voorviel, dat de trouwplannen deerlijk in de war stuurde.

't Was op een liefelijken namiddag van de maand Mei en 't zonnetje scheen in Gerrits leven juist zoo vroolijk als tusschen al dat mooie jonge groen, waartusschen hij, parmantig op Brunette gezeten, rustig naar stal reed.

Ja, die goede Brunette, had zoo van tijd tot tijd eens noodig, dat haar een wandeltochtje werd gegund. Ze werd te dik op haar ouden dag. En ook nu had onze Gerrit een aardig toertje door Oosthuizen's omstreken met haar achter den rug. 't Ging natuurlijk maar zoo'n sukkelgangetje. Het eerste vuur was

sinds lang uit haar eenmaal zoo dribbelende pooten en bovendien maande de vermoedheid onze bruine tot meer dan gewone kalmte aan.

Daar reed de stoomtram haar achter op en straks met veel gezucht en geblaas van witten stoom haar voorbij. Ze spitse er de ooren niet meer voor. Alleen een beetje verbaasd over zooveel noodelooze drukte in zoo rustig een omgeving, draaide ze even den kop half om, om te zien hoe het gevaarte langs haar heen jakkerde.

Maar minder wijsgeerig bekeek een jong, schichtig paardje, dat juist ver vooruit den hoek van den breeden weg omkwam, het nadervliegende ijzeren monster. Dat paardje liep voor een hoog, tweewielig wagentje, werd bestuurd door niemand minder dan meneer Sparkel en trok voorts twee jonge dames, nichtjes van genoemden heer, die bij hem te logeeren waren en met welke hij voor plezier uitrijden was.

Of nu de candidaat-notaris geen al te best koetsier was, — dan wel dat de schrik hem verbouwereerde, — in ieder geval deed hij 't onverstandigste wat met een schichtig paard te doen valt. 't Is waar het beestje deed heel akelig door zoo op z'n achterste beenen te gaan staan, en de inzittende dames hadden de zaak niet zoo ernstig gemaakt, wanneer ze door hun allerijjselijkst gegil het paardje niet nog wilder hadden gemaakt, — maar dat alles neemt niet weg, dat meneer Sparkel toch allerdwaast handelde door nu eensklaps hard aan de teugels te gaan trekken, alsof hij het dier van de tram wegrukken wilde. Had hij den teugel gevierd zoodat het beestje vooruit had kunnen schieten, licht dat dan alles nog met een sisser af ware gelooopen. Nu evenwel raakte de geschrokken viervoeter heel en al de kluts kwijt sprong terzijde naar den slootkant links,

voelde eensklaps een nieuwen hevigen ruk aan den teugel rechts; vloog gejaagd dwars het pad en de rails over, slierde den wagen een eind langs de ijzeren sporen, zoodat het gevaarte bijna kantelde; kwam ten slotte met het vaartuig op een steenen paaltje terecht, waardoor meneer Sparkel als een veertje op en als een keisteen neer, op den weg werd gegooid; — alles in de helft van den tijd, noodig om dit te beschrijven.

Met kloppend hart had Gerrit dat onheil zien aankomen. Brunette voelde, wat zij anders waarlijk niet gewoon was, — tot twee, drie keer toe de hielen van haren berijder tegen haar flanken; schoot in een sukkeldraf en bracht den jongen tuinman juist op het oogenblik, dat meneer Sparkel zoo raar te pas kwam, op twee, drie honderd pas afstands van de plaats des onheils.

In een ondeelbaar oogenblik sprong Gerrit op den grond, en z'n bruine aan haar lot overlatende, stak hij den arm uit om het andere paard op te vangen, dat in dollen ren op hem afkwam.

't Was een gruwelijk gezicht, dat hooge tuitelige wagentje, dat nauwelijks den bodem raakte; daar binnen in de in doodsangst verwrongen gezichten der beide meisjes, krampachtig nog zich vastklemmende, en de arme heer Sparkel, om wiens pols zich de eene leidsel had geslingerd, gelukkig wat op zij van de wielen over den grond voortgesleurd.

Brunette stond doodstil, met angstig groote oogen en over haar gansche lijf rillend toe te kijken, terwijl haar jonge meester, eensklaps een sprong wagens het hollende paard naar den kop vloog. Met stevigen greep vatte z'n ééne hand den teugel en sloegen de vingers zijner andere het woedende dier in de neusgaten. En op eens stond het stil, liet de voorpooten vallen en bleef met nog verwilderde oogen den jongen man aankijken.

Van de stoomtram was sinds lang niets meer te hooren noch te zien.

Uit het hek van de vlakbijliggende buitenplaats schoten twee, driemensen toe en meneer Sparkel lag roerloos naast het nog rillende paard. Terwijl twee heeren zich tot den bewustelooze keerden en de dames ontdaan uit het wagentje probeerden te klimmen, nam een stal-knecht het paard van Gerrit over, en nauwelijks had deze den bek van het dier losgelaten of met een zucht zakte de jonge koetsier in elkander. Dat gaf slechts ontsteltenis te meer! De stal-knecht reed zoetjes aan met het wagentje de laan op en neer om het paardje weer tot bedaren te krijgen. Met behulp van nog eenige mannen, weldra van verschillende kanten toe gesneld, werden én meneer Sparkel én onze Gerrit het landhuis binnen gedragen, waar de verschrikte meisjes reeds van den door-gestanen angst zaten te bekomen. In allerijl werd om een dokter gezonden. En Brunette bleef rustig onder de boomen staan te wachten, tot haar jonge meester weer zou keeren.

Maar, dat wachten was vergeefs. Toen na eenigen tijd de dokter verscheen, bleek het al spoedig dat Gerrit bij het grijpen van 't paard een duchtigen trap met een der voorpooten tegen z'n dijbeen gekregen had. In de eerste oogenblikken van overspanning had hij dat wellicht nauwelijks gevoeld, doch thans toonde het dik opgezette bont-en-blaauwe vleesch maar al te duidelijk dat de trap raak was geweest. En hoewel dokter verklaarde, dat er niets scheen gebroken te zijn, was de kneuzing toch wel van zoo ernstigen aard, dat volstreekte rust in de eerste dagen noodig was. Wat meneer Sparkel betreft; diens verwondingen bepaalden zich tot een vrij breede hoofdwond en de noodige bonte plekken over z'n geheele lichaam. Maar wat erger was, de schrik zat den

armen stakker zóó door de leden, dat hij zich verbeeldde geen lid meer te kunnen bewegen en lusteloos bleef liggen waar men hem neergelegd had.

Spoedig genoeg was in heel Oosthuizen het ongeval ruchtbaar geworden. Een der eersten, die aan de gastvrije villa zich aanmeldden om eenig bericht van de zieken te erlangen, was Burgemeester. Deze werd natuurlijk vriendelijk ontvangen en toegelaten. Maar toen hij voorstelde meneer Sparkel per rijtuig huiswaarts en Gerrit op de zelfde manier naar 's Burgemeesters woning te doen vervoeren, wilde de gulle gastheer daar niets van hooren. Dien nacht voor 't minst moesten de beide patienten maar eerst eens rustig op de villa blijven. Wat later noodig kon blijven, was dan nog te zien.

En zoo kwam het dat meneer Sparkel dien nacht en nog vijf, zes andere daarenboven in dezelfde kamer sliep met den kwajongen, dien hij jaren niet had willen groeten, en aan wien hij nu, naast God toch z'n leven te danken had. En dat gemeenschappelijk verblijf in die gastvrije woning werd den candidaat-notaris tot een wezenlijken zegen.

Tegenover de groote weldaad, welke Gerrit hem nu had bewezen, voelde hij eens recht hoe kleinzielig het toch van hem geweest was, zooveel jaren te mokken over een simpele kwajongensstreek. En toen hij dat eenmaal had ingezien, duurde 't niet zoo lang meer, of hij ontdekte in z'n hart wel meer leelijks, dat daar allemaal door het duiveltje van den hoogmoed was binnengesmokkeld en voor 't eerst ontwaakte de gedachte bij hem, of 't wellicht ook zijn schuld was, dat de menschen in Oosthuizen van dien vroegeren straatjongen meer hielden dan van hem. Ja, hij verootmoedigde zich voor z'n medepatient, en wat nog

heerlijker was, hij verootmoedigde zich ook voor den Heer.

Toen die beiden, elk nog op een stok geleund, zoetjes aan, na een hartelijk afscheid van de vriendelijke bewoners der villa, naar hunne eigene woningen terugkeerden, waren ze goede vrienden. Hadden ze ook niet samen gebeden en God gedankt omdat Hij hun levens nog zoo wonderbaar gespaard had?

Zoo was 't gekomen, dat Gerrits bruiloft nog twee maanden was uitgesteld geworden. Doch toen Augustus weer in 't land kwam, vond hij de tuinmanswoning feestelijk versierd. In alle hoeken geurden bloemen, langs muur en zolders slierde 't groen; de voordeur, in een eerepoort herschappen, droeg vleiende en vriendelijke opschriften voor 't jonge paar. En toen na de plechtige huwelijksinzegening door Burgemeester en Dominee, de jonge tuinman en z'n vrouw hunne gasten op de groote avondpartij hadden genoodigd, toen hadt gij allen daar eens bij moeten zijn.

Aan lange en lang niet leege tafels in 's Burgemeesters tuin gezeten, had ge er allereerst onzen Gerrit met z'n vrouwtje ontdekt. En oom Peter en tante Antje met heel 't bekende Prikendom en Gerrits Vader, die bij 't jonge paar zou komen inwonen, en Dominee en Meester Slob en Meester Botjes en de oude vrouw Sikkes en meneer Sparkel, en vele andere, ons bekend of niet bekend, allen verheugd om 't geluk van die beide jonge menschen.

En toen nu Burgemeester een mooi woord had gesproken en Dominee niet minder, toen stond ook baas Prik, de snijder op. Hij kuchtte, snoot z'n neus geweldig, kuchtte weer en begon eindelijk met een geweldig krakende stem: „Beste Vrienden, ik mag toch ook wel zeggen — dat ik blij ben te zien, dat onze Gerrit zoo goed terecht is gekomen. We hebben altijd geprobeerd, hem met God en met eere groot te brengen. . . .”

En nadat hij dat gezegd had, schoot den goeden man 't hart zoo vol, dat hij stil ging zitten om met z'n magere handen in z'n oogen te wrijven. En tante Antje haalde den zakdoek voor den dag en Gerrits Vader begon te huilen en in een oogenblik waren veler oogen vochtig, zoodat het leek of ze erg verdrietig waren. Doch dat was niet zoo, hoor. 't Was maar een bijzondere manier om hun blijdschap uit te drukken.

Weldra dreef dit buitje dan ook weer over en nog menige grap, menig vroolijk en kostelijk woord werd dien avond gehoord.

En heerlijk vriendelijk klonk het ten slotte, toen de gasten zich gereed maakten om te vertrekken, door die liefelijke zomeravondstille:

'k Wil U, o God, m'n dank betalen. En allen zongen van harte mee, om dat er blijdschap was in hun binnenste. En wie het dapperst meededen? Wel dat waren natuurlijk de jonge tuinmansvrouw en

GERRIT PRIK.

BIJ ONZE PLATEN.

De ontwerper van onze eerste plaat heeft er onder laten zetten: *Een Idylle*.

Maar 'k vrees, dat zonder nadere toelichting menigeen onder jullie, me toe-